Է. ՏԱՐԻ — Թիւ 2,103 — Կ. ՊՈԼԻՍ, 1903 ՕԳՈՍՏՈՍ 16—29 — 6 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԱԽ', 1321 — 16 ՕԳՈՍՏՈՍ 1319 — ՇԱԲԱԹ

بوزانتيون
ايكيجى يومى وسياسى غزته، صاحب امتياز و مدير مسئولى
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سى باب عالى جاده سى نومرو ٢٣-٢٥
دائرهٔ مخصوصه ده در

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ԲԱՐՔԵՐ

(ՄԱՔՍ Օ'ՐԷՅԼԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ.)

Գ.

Աւստրալիա … ընդարձակ անտառ մ'է և տարածութիւնն ամբողջ Եւրոպիոյ կ'հաւասարի: Բուսականութիւնը … է, մրակ ծառն Էօգալիփթիւսն է: Կան տեղեր ուր ահագին բարձրութեան կ'հասնին: Չորս հարիւր ոտք բարձր ծառեր ալ տեսայ որոնք … Քալիֆորնիայի մէջ տեսածներուս կ'հաւասարէին: Էօգալիփթիւսի տերեւները բաւական շատ յատկութիւններ ունին, որք դեռ երեւան եկած չեն, և առով կ'յուսացուի թէ Աւստրալիա օր մը ամէնէն առողջ կլիմայ ունեցող տեղը պիտի ըլլայ: Ասոր իւղէն քիթի մէջ ներարկուելով ամէնէն ըմբոստ հարբուխը վայրկենապէս կ'մեղմանայ, կոկորդի և կուրծքի ցաւերու համար ալ օգտակար է: Իր հականեխական՝ նմանը չունի, և ասոր օրինակ ունինք Իտալիոյ հարաւային կողմը՝ ուր տենդը պակաս չէր և այս ծառերէն տնկելով՝ օդը մաքրուեցաւ: Երեք տեսակ Էօգալիփթիւս կայ, կապոյտ, ճերմակ և կարմիր, փրանսական դրօշակին գոյները: Կարմիրը կարծր է և տուներու կահկարասեաց շինութեան և երկաթուղիներու պահանջի կ'գործածուի: Ճերմակը կակուղ է և վառելու կամ ցցապատնէշներ շինելու կ'ծառայէ: Ապրիլի սկիզբէն մինչև Հոկտ.ի վերջն Աւստրալիա սքանչելի կլիմայ մ'ունի, բայց Յունուարին, Փետրուարին և Մարտին տաքը նեղացուցիչ է, շուքին մէջ 38էն 42 աստիճան, և երբ հովը հիւսիս—արեւմուտքէն փչէ, ա՛յնչափ տաք կ'ընէ որ եթէ անկից ուղղակի դժոխք երթաս, անպատճառ պէտք ես բաթանիա մը առնել: Ի՜նչ վայրենի և տխուր երկիր: Չկայ կենդանի գոյն մը, ամէն ինչ աղօտ և տխուր է. ամէն ինչ կարծես թէ կուլայ և ձանձրոյթէ կ'մեռնի: Բոլոր դալարիքն ալ ծառերուն դալարիւց պէս միօրինակ գոյն մ'ունի, կամ գորշ գոյն կամ կապոյտ կ'նայի: Էօգալիփթիւսի կանանչութիւնն ոլորկ է և մութ գոյն, տերեւներն երկայն և կախուած կ'ըլլան և ցորեկը կիսով գոցուելուն՝ շուք չեն տար: Բունն ամէն տարի իր կեղեւէն կ'մերկանայ, ծառին երկայնքը կ'կախուի պատառոտն կտորներով, ոստերը յուսահատ ամէն կողմ կ'դալարին: Այս կանանչութիւնը փոխանակ աչքը հրճուեցնելու, աւելի կ'տրտմեցնէ, վասն զի բնութիւնը շատ ժլատ գտնուած է այս ծառին հետ: Խոր լռութիւն մը կ'տիրէ անտառներուն մէջ: Կ'ըսեն թէ հոն բնակողները շատ անգամ կ'խենթենան, կամ խօսելու կարողութիւնը կ'կորսնցնեն: Հրացանի պարպէ, թռչուններու երամներ կ'սաւառնին ճռուողելով և վերջէն կը լռեն: Հեռուէն կ'տեսնես որ անհամար ոչխարներ կ'արածին, բայց անոնց մայիւնը չես լսեր: Անդին անտառ մը յանկարծ բոցավառ կ'այրի: Քաղաքակիրթ մարդն է որ մշակելու տեղը կ'պատրաստէ, և կարելի է ան տեղն օր մ'ալ ահագին քաղաք մը բարձրանայ: Երեւելի է հոս քնարահաւը՝ որուն փետուրները բացուած ատեն քնարի ձեւ կ'առնեն: Վնասակար օձեր շատ կան, որոց խայթած տեղն անմիջապէս պէտք է վիրահատութիւն ընել, թէ ոչ՝ մահացու է. բայց կատաղի անասուն չկայ: Վայրենի բադեր և նապաստակներ շատ կան: Կայ նաեւ Գանկուրու ըսուած անասունը, որ գառնուկի պէս հեզ անասուն մ'է: Երբ կ'տեսնէ որ շուները զինքը կը հալածեն և փախչելու ճար չկայ, ջուրի մէջ կ'կենայ և կ'սպասէ: Շունը մօտենալուն պէս իր ետեւի թաթերով շան ոտքերը կ'բռնէ, ջուրին տակ կ'քաշէ և կը նստի և առջեւի կարճ ոտքերով շունը ջուրին տակ կ'բռնէ մինչեւ որ խեղդուի: Ասիկայ շատ վարպետութեամբ կ'կատարուի: Կայ նաեւ տեղական պզտիկ արջը՝ որ ծառերուն մէջ կ'պահուըտի և երբ հրացանը քիթին տակես, ամենայն անմեղութեամբ կարծես կ'հարցնէ թէ. «Ես քեզի բան մը չըրի, ինչո՞ւ այս սոսկալի գործիքը քիթս կ'խոթես:» Ճագար շատ կայ, զոր Անգլիացի մը բերեր է, բայց ով որ է այս Անգլիացին, գեղեցիկ նուէր մը բրած է Աւստրալիոյ: Այս ճագարն անանկ սոսկալի կերպով աճեր ու բազմացեր է որ այսօր երկրին մեծ փորձանքներէն մին եղած է, և մինչև անգամ Աւստրալիոյ Բարլամէնթը Բաստէօրի հետ խմբակցեցաւ որպէս զի դեղ մը գտնելով կարենայ ամբողջ ճագարները բնաջինջ ընել: Աւստրալիացիք սաստիկ կ'հալածեն այս անասունը, որ իրենց հունձքերուն մեծապէս կ'վնասէ, և անոնց տուած վնասն այնչափ մեծ է որ … մը կ'ճանչնամ որ իր քսան մղոն երկայնութեամբ և տասը քիլոմէթր լայնութեամբ ագարակը թելէ ցանցով պատել տուաւ: Եթէ Եւրոպայի մէջ ճագար մը սպաննես, տուգանք կը վճարես. եթէ Աւստրալիոյ մէջ հրացան քաշես ճագարի մը և վրիպիս, կարելի է տասնց երկար բարակը նայելու քեզ կախեն: Կ'ըսեն թէ մէկ զոյգ ճագարն ընտանիք մը կ'կազմէ և տասը տարուան մէջ 70 միլիոն առասպելական թուանշանի կը հասնի: Ալ հասկցէք թէ Աւստրալիացիք ի՞նչ զգացումներ կ'տածեն այն Անգլիացիին դէմ որ ճագարը մուծեց իրենց երկիրը:

Աւստրալիոյ մէջ ամէն մարդ ձիով կ'երթայ: Եզներու և ոչխարներու պահապանը քովը մէկ քանի ձի ունի. shearer-ը, (ոչխարները մեքենայով խուզողը,) մին իրեն միւսն ալ գոյքերուն համար երկու ձի ունի: Ասիկայ գիւղէ գիւղ կ'պտըտի և օրական 30 ֆր. կ'շահի: Հարիւր ոչխար խուզելու համար 25 ֆրանք կ'վճարուի, և մէկ տեղը լմննալուն պէս ուրիշ տեղ կ'երթայ: Երէցն ագարակի մը մէջ աղօթելու համար ձիով կ'երթայ, բժիշկ մը 50—60 մղոն տեղ կ'երթայ ձիով հիւանդ մը խնամելու կամ կնոջ մը ազատութեան համար: Կ'տեսնես ագարակատէրի մը կինը՝ որ քաղաքէն կ'վերադառնայ ձիով, բայց քաղաքի հագուստով. ծրարները թամբին կապած է, ձախ ձեռքով ձիուն սանձէն բռնած է, և աջ ձեռքով ալ անձրեւոցը կամ հովանոցը՝ եղանակին համեմատ: Բոլոր այս մարդերը կը բարեւեն, չէ թէ գլուխնին ծռելով՝ այլ մէկ կողմ դարձնելով, առանց ժպտելու և առանց ձեռքով ո և է նշան մ'ընելու: Աւստրալիոյ մէջ ամէն մարդ ձիով կը պտտի, վաճառականը, նամակատան ցրուիչը, հեռագրատան պաշտօնեան, փողոցի լապտերները վառողը, և նոյն իսկ մուրացիկը: Կ'յիշեմ որ օր մը անտառին մօտ ձիաւոր մը զիս կեցուց և ողորմութիւն ուզեց:

—Այս ձին քո՞ւկդ է ըսի:

—Անտարակոյս, ըսաւ. ինչո՞ւ իմս չըլլայ:

—Շատ աղէկ, բարեկամ, միայն թէ ես կ'նախանձիմ աղքատ. Ես ալ կ'բաղձայի որ բաւական հարուստ ըլլայի ձի մ'ունենալու համար… քեզի պէս:

Ստոյգ է նաեւ որ հոն 25 կամ 30 ֆրանքով կրնաս աղուորիկ ձի մը գնել. ձիեր տեսայ որ մէկ քանի շիլլինի ծախուեցան: Աւստրալիոյ մէջ ճամբորդին համար եթէ piquant բան մը կայ, ան ալ մժղուկն է: Վա՛յ քեզի եթէ օտարական ես, վասն զի այս մարդակեր անասուններուն համար համեղ կերակուր մը պիտի ըլլաս: Ասոնք, փրարու հետ խօսք մէկ ընելով, պիտի փութան գալ այս նորեկ կերակուրին համը առնելու: Ճանճերն ալ պիտի յարձակին և պարտած առանց հաղարներով քեզ պիտի ընկերանան: Ճերմակ կտաւէ զգեստ հագնողներ տեսայ որոց հագուստը գլխէն մինչև մէջքերնին սեւ էր: Եթէ կ'ուզես անոնց հարուածներէն զերծ մնալ՝ … վրայէն հիւսկէն գործուած ցանց մ'անցուր որ մինչեւ ուսերդ իջնէ. կարելի է քիչ մը համբերութիւն ընես: Աւստրալիացին Եւրոպայի մէջ անցած դարձածին բնաւ կարեւորութիւն չի տար, մինչև իսկ շատերը Պիզմարքի անունը չեն գիտեր, բայց երբ քրիքէթ կամ լօն թէնիս խաղալու համար Անգլիա կ'երթան Աւստրալիայի ճարտար խաղացողները, իր հայրենակիցները մէն մի բաժին 10—15 ֆր. վճարելով հեռագրով տեղեկութիւն կ'առնեն: Սպասուհիներն ամսական 100—150 ֆր. կ'ստանան, բայց մէկ այո՛ն կամ մէկ ո՛չի համար կը թողուն կ'երթան:

Ամէն մեծ քաղաքներու մէջ հինգ վեց թերթեր կ'երեւին, որք ընկերական թերթեր կ'ըսուին: Ասոնց … լուրերն են. «Տիկ. այս ինչ Բչ. իրիկուն Թէյը Տիկին այնինչին տունը խմեց»: Պարահանդէսները, ընտանեկան բամբասանքները, երեկոյթները կ'գրեն: Տիկինները մանաւանդ այն աստիճանի հաղորդուած են որ իրենց լուսանկարները տէքօլթէ պատկերահաններու ցուցափեղկին մէջ կ'դրուին եթէ փրանսացի մը տեսնէ, պիտի հարցնէ թէ ասոնց հագուստներն ինչո՞ւ գրուած չեն: Պէտք ըսել թէ Բարիզի պուլվառներու վրայ գերասանուհիներու պատկերներ ցուցադրուած են. այո՛, թատերական կեանքը մինչ աւելի պէտք ունի, բայց ընտանիքէ տիկին մը իր տէքօլթէ պատկերը չի ցուցադրեր: Սա անկլօ—սաքսօն աղջիկներուն համեստութեան գովեստը լսելէ ա՛լ ձանձրացած եմ: Անգլիոյ և գաղութներուն մէջ շատ պչրուհիներու գտնուած եմ, որք եկեղեցիին երգէոն մը գնելու կամ զանգակատունը շինելու համար ծախուած էին, և հոն կիներ և նորատի աղջիկներ տեսայ որք երեցին քսակը լեցնելու համար բուն պոռնիկներու պէս կը վարուէին:

Թրգմ.
Գ. ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ

ԹՈՒՐՔ ԳՐԱԳԻՏՈՒՀԻՆԵՐ

Այս վերնագրով հրատարակած շարք մը յօդուածներուս մէջ խոստացած էի մերթ ընդ մերթ ներկայացնել Թուրք գրագիտուհիներու ընտիր գրուածներու թարգմանութիւնը, անոնց նոր գործերուն ամփոփումը: Այս անգամ Թուրք գրագիտուհի Նիկեսար հանըմի մէկ գրական գողտրիկ գրուածին թարգմանութիւնը պիտի հրամցնեմ ազնիւ ընթերցողներուս, գրուած մը որ գրական ըլլալէ զատ հոգեբանական ալ է:

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձեր սրտին մէջ անհո՜ւն խղճերու և փափաքներու գոյութիւնը կ'զգաք, զոր անկարող էք նկարագրելու: Պատանեկութեան շրջանին մէջ ասոնք սահմանափակ շրջանակի մը մէջ կ'ամփոփուին և կ'բաղկանան ուտել, հագուել և պտտել:

Բանի մարդուն տարիքն յառաջանայ, ասոնց վրայ ուրիշներ ալ կ'աւելնան, աշխատիլ, հմտութեամբ ուրիշներէ որոշուիլ, կատարելութեամբ նմանները գերազանցել: Կ'աշխատիք, չափազանց ծարաւով և աննկարագրելի փափաքով. որչա՛փ աշխատիք այնչափ ձեր տկարութիւնը կ'տեսնէք և հետեւաբար ձեր ջանքերը կ'կրկնապատկէք. այս տեւական յարատեւութեամբ գոյզն ինչ, հիւլէի մը չափ հազիւ կ'հասկնաք այդ ճշմարտութիւններէն, որոց խորը թափանցել կ'ուզէք: Աւելի եռանդով դարձեալ կ'ուզէք աշխատիլ, աւա՜ղ, ահա՛ ճակատագրային հարուած մը:

Այն զոր հասկնալ կ'կարծէիք, մոռցաք բոլորովին, ժամանակ մը անգործ ու թափառական ստանալէ զատ բան մը ընելու կարող չէք. ձեր հոգին, ընդունած հարուածին տառապանքին ատեն մը տանելէ վերջ, այլ եւս անզգայ կ'դառնայ: Այն ատեն դառնութեան մը մէջ կ'գլորիք՝ երկայն, տեւական, յամառ դառնութիւն մը, այն վիճակին ա՛յնքան երկար կ'տեւէ, զձեզ երեւակայական ծանր լուծի մը տակ ա՛յնքան կ'ընկճէ, ձեր անձէն և ուրիշներէն կ'ձանձրացնէ որ չէ՛ք կրնար գիտնալ թէ անտանելի դարձած ձեր անձը ինչ պէտք է ընել:

Ահա հեռուէն դարձեալ յուսոյ նշոյլ մը կ'սկսի փայլիլ, ձեր սառած ուժերը կամաց կամաց կ'տաքցնէ, զարմանալի չէ՞. սառած կարծուած ձեր սիրտը՝ այն նուրբ, թրթռուն և զգայուն անդամը, դարձեալ կ'սկսի տրոփել. տակաւ սկսող այս վիճակը ձեր բոլոր էութեան մէջ աւիւն մը, եռանդ մը կ'ծնուցանէ, բոլոր այն բաներն որոց կարօտ էիք, աստիճանաբար ձեզ կը վերադառնան. ի՜նչ երջանկութիւն:

Այլ եւս այս անգամ զգուշութեամբ պիտի շարժիք, ա՜րթուն պիտի ըլլաք, այս արդիւնաւետ ժամերէն պիտի ջանաք օգտուիլ. այս նոր երջանկութեան այնպէս հոգւով պիտի փարիք, որ սոսկալի հարուած մ'ալ գալով, զայն ձեր ձեռքէն յափշտակելու չյաջողի. առաջին պատրանքէն վերջ, ձեր մէջ արթնցած կարգի արթնութիւն մը պէտք է գտնէ:

Այո՛, արթուն կարգի արթնութիւն մը, ամէն բանի համար խորին խոհեմութիւն մը, ամէն գործի մէջ զգուշութիւն, ամէն խնդրոյ մէջ շրջահայեաց ընթացք մը, ամէն ատեն գործելէ առաջ խորհրդածութիւն: Սակայն ինչ օգուտ, ահա՛, կրկին ճակատագիրը կ'սպառնայ. պլլափոխ, պլլարոյն, պլլաձեւ. բոլոր ձեր գեղեցիկ խորհրդածութիւնները, խոհականութիւն մտածութիւնները, շրջահայեաց ընթացքն անօգուտ են, ամենքն ալ յօդս ցնդեցան. այս անգամ մ'՝ միայն ձեր յոյսին մէջ չխաբուեցաք, ձեր ջանքերն ալ ջախջախուեցան:

Այո՛, այս առաջինին չի նմանիր, բոլորովին տարբեր է, առաջինին գոյնն ունի է. սակայն խորին կերպով մտածելու պէտք չկայ. կ'տեսնուի որ աղբիւրը մէկ է. այս ալ նոյն տեղէն կուգայ. մեր նմաններէն:

Ի՜նչ է այս. ձեր անձին վրայ մեծ փոփոխութիւն կ'տեսնուի, ուղեղին մէջ զարմանալի բան մը, ձեր սրտին մէջ սոսկալի դառնութիւն մը, ձեր հոգւոյն մէջ տագնապալից անձկութիւն մը կ'տիրէ, մտածում, խորհրդածութիւն բոլորովին չքացած են. մերթ ընդ մերթ յիշատակ մը ձեր ուղեղը, փափաք մը ձեր սիրտը միայն կ'յուզէ. սակայն անձնասպանութեան ալ հրաման չկայ. ո՛հ, այս անիծեալ տկարութիւնը:

Ամառ գիշեր մը կտակագիրներ գրելէ և կնքելէ վերջ, երբ պատուհան կ'նետէք Թաղելու համար ձեր վշտահար մարմինը ծովուն սեւաթոյր գիշերային հանդարտութեան մէջ, այն գեղեցիկ գիշերը, այն լուսափայլ երկինքը, ծովուն այն լուսաւոր մակերեսը, որ ծովեզերեայ տուներու հակադարձ ստուերով զարդարուած է, ծովուն այն խոլօզ կոհակներուն որ յարատեւ ընթացքով մը դէպ ի անհունութիւն կ'ընթանան, բոլոր այս գեղեցկութիւնները, այս հրաշալի տեսարանները ձեր ջիղերուն վրայ ազդելով մինչդեռ որոշումնիդ յետաձգել կ'սպառնային, մէկ մ'ալ անդիէն, շա՜տ հեռուէն մարդու շատ գեղեցիկ ձայն մը, զոյգ մը թիի ձայնին մէջէն, տխուր և աղուոր երգ մը գեղգեղելով, հովին յանձնուած այն մեղմ աղձեռ նուագը ձեր հոգւոյ ականջին կ'հասնի և ձեր անորոշութիւնը կ'ամբողջացնէ, և սա գաղափարը կ'ներշնչէ թէ ասկէ վերջ մարդոց ո՛չ մէկ վիճակէն պէտք չէ յափշտակիլ:

«Փէյզ պախշի ճամ իքէն ալէմէ շիրին կէօզլէրին» խօսքերուն թարգման, ա՛հ, այն խանդոտ երգն ո՛րչափ հոգեկան ազդեցութիւն մը գործեց որ տարիներով իր ազդեցութիւնը պահեց:

Այն սեւ գաղափարը, այն քնարեր վիշտը շատ մը գիշերներ ձեր կամքին յաղթեց, սակայն այն գիշեր գեղեցիկ երգ մը՝ կեանք մը պարգեւեց:

Ա՜հ, սա մարդկային տկարութիւնը, նմաններէն արհամարհուող, նմաններէն յափշտակուող այս յարատեւ տկարութիւնը կ'քշէ կ'քշէ մինչ, իր ազդեցութեան տակ զմեզ կ'ընկճէ. այն զոր սիրել կ'ուզենք՝ անկէ հեռանալու, այն զոր չենք սիրեր՝ անոր անձնատուր ըլլալու դատապարտող այս տկարութիւնը զօրաւոր է. ինծի այնպէս կ'թուի թէ մեր բոլոր գոյութիւնն այս է:

ՆԻԿԵՍԱՐ ՀԱՆԸՄ

Թարգմ. ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՏԱՐԻՒՅՍ ԲԵՐԲԵՐՆ ՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, Օգս. 11

Չորս հինգ օրէ ի վեր հազիւ հազ պայծառ օդի մը երես տեսանք: Մայիս, Յունիս, Յուլիս ամիսները գրեթէ շարունակ անձրեւներով անցուցինք, այնպէս որ կրնամ ըսել թէ բարեբեր ազդեցութեան սահմանէն դուրս ելաւ: Բարեբախտաբար գաւառս մշակելի տեղերէ զուրկ ըլլալով, փոխելիք ցանք մը չունէինք. Ժայռերու կամ սարերու վրայ տեղ տեղ ափ մը հողի վրայ ցանուած եգիպտացորեններու օգտաւէտ համբաւանալն ալ չուրացուիր, սակայն այս տեղերն ալ այնքան քիչ են որ տարին ի բուն անընդմէջ զբաղողներուն անգամ չի բաւեր, նոյն իսկ ամենաառատութեան ժամանակ, որով ըսել է, ո՛չ կորսնցնողը կուլայ և ոչ գտնողը կ'ուրախանայ:

Կաղինի բերքն ալ հասաւ, սակայն այս տարի ստացուածին չափ առատ չէ. իւթս թէ արժէքը բարձր ըլլար, բայց ատոր ալ յոյս չկայ՝ Եւրոպայի խնդրանքը անկարեւոր ըլլալուն համար. այս ընթացքով յառաջիկայ տարուան սակաւաւորի վրայ դրուած յոյսերը կ'չքանան: Եթէ անցեալ տարուոյ հրապարակի կացութիւնը շարունակէ, ասկէ մնացորդութիւններու ձայներ ալ պիտի լսէք, թէպէտ և տարւոյս մէջ ալ հրապարակին զերծ չմնաց, սակայն կ'երեւի թէ խոշոր բաներ չըլլալուն, ձայնն ասկէ դուրս չելաւ:

Բաղդատմամբ ուրիշ տարիներու, մրգեղէններն առատ են, սակայն ծովեզերք թափուելու չափ առատութիւն մը չունեցանք. ամենահասարակ տանձին օխան 20—15 փր.էն պակաս չեղաւ. նոյնպէս սալորին են. սեխն և ձմերուկը տեղաօխայով ծախելու սովորութիւնը կայ, որոնց օխան 20 փարա է տակաւին, մեծաքանակ գնողի համար լիրան $2^1/_2$—2 ղշ.ի ծախուելին ալ չուրացուիր. բնակիչներու առատութեան շնորհիւ մրգեղէնաց ծովեզերք թափուիլը դիւրութեամբ չպիտի կրնանք տեսնել:

Տրապիզոնի համբաւաւոր խաղին անունը դժբախտաբար մինչև արտասահման տարածուելուն համար, ատենէ մը ի վեր շատ սուղ կ'ուտենք. եղանակիս մէջ երբ նոր խաղը 10 ղշ. արժէ, մնական է որ աշնան … շատ աւելի պիտի արժէ. ձմեռը մինչև 14—15 ղշ.ի բարձրանալուն վրայ կասկած չունիմ, ապրուստի միջոցները գործերու տկարութեան խոտոր կ'համեմատին, Տրապիզոն աժանութեան համբաւ մ'ունէր, զոր կորսնցուց:

Բաղերդի և իր շրջակայից մէջ ժանտախտ տարածուած ըլլալուն՝ եզան սայլերու երթեւեկն արգիլուեցաւ. վաճառականական ապրանքներ փոխադրելու համար բաւական լաւ և աժան միջոց մ'էր, այդ արգիլումին պատճառաւ տեղէս Կարին կամ այլուր ձիերու վարձքն անհամեմատ բարձր տարբերութիւն մ'ունի:

*** Քաղաքիս Նորաշէն եկեղեցւոյ՝ մօտ 20 անդամէ բաղկացեալ յանձնաժողովին թիւն օր քան զօր պակսելով 2—3 անդամի յանգած է, այս վերջինք արդէն Քաղաքական Ժողովոյ անդամներն են: Դրամի չգոյութեան պատճառաւ ատենէ մը ի վեր Նորաշէն եկեղեցւոյ շինութիւնք դադրած են, սակայն ճարտարապետին և իր օգնականին շնորհք մ'ընելու համար … չպակսեցնելով 3 հոգի միայն կ'աշխատցնեն, որով երկուքին օրականները 25+15=40 ղշ. ամէն օր վճարելու հարկին տակ կ'գտնուին: Եկեղեցւոյ շինութեան համար քարահանքէն քար կրելու պայմանաւորուող Կարապետ Օգսուզեանի $8^1/_2$ լիրայի նուէր մը տրուած է, ըստ պայմանագրութեան՝ իւրաքանչիւր սայլի միջին հաշուով 50 օխա քար պակաս բերելուն համար:

*** Եկեղեցւոյ շինութեան համար 200 լիրայի Առաջնորդարանին կողմէն փոխառութիւն մը կնքուեցաւ այս օրերս մէկ երկու հոգիի կողմէ յառաջիկային հանգանակութիւններէ հաւաքելով վճարելու պայմանաւ անշուշտ: Եկեղեցւոյ պատերը թէև բաւական բարձրացած են, սակայն տակաւին շատ հաց ու պանիր կ'ուզեն գլուխ ելնելու համար, տեղէս եղած հանգանակութիւնները, եթէ երբեք վճարուին, չբաւելէն զատ, երկու հարիւր լիրաներու փոխառութեամբ ալ նպատակին հասնիլ՝ կարելի չէ. գործը գլխաւորութեամբ գլուխ հանելու համար լուրջ ձեռնարկի մը կ'կարօտի, ժողովրդեան բաժնուած մասերը միացնելու քաջութիւն, դժբախտաբար ատոր վրայ ալ մտածող չկայ, երկպառակութենէ և ատելութեան մշակութենէ շինութիւն բնաւ չյառաջանար: 170 ստորագրութեամբ ժողովրդական հանրագրութիւն մը տրուեցաւ Պատ. Ժողովոյ Ատենապետին, ուր արարքներու շարքով մը կ'ամբաստանուի Տ. Եղնիկ Վրդ. Պապազեան, չի գիտցուիր թէ Ատենապետն ի՞նչ միջոցաւ … պիտի կրնայ տալ ժողովրդեան պահանջներուն. ստորագրութեանց շարքին մէջ կ'տեսնուին բաւական թուով Քաղաք. Ժողովոյ անդամներու ստորագրութիւններ ալ: Վերջին շրջանին ընտրուող վարժարանաց Տեսուչ Յովհաննէս էֆ. Խէրոյեանի պաշտօնն ուսուցչութեան փոխուելով, անոր տեղը Կարինէն կանչուեցաւ Եղիշէ էֆ. Տօրոսեան, 2 տարի պայմանաժամով, իսկ Կարնեցիք ալ փափաք յայտնած են զԽէրոյեան Տեսուչ ունենալ, որուն համար թէ՛ հեռագրով և թէ նամակաւ բանակցութեան մէջ են, տեսնենք այս փոխանակութեան մէջ ո՛վ զով կ'խաբէ, կ'կարծուի թէ Կարնեցիք պիտի տանին յաղթանակը, քանի որ իրենց նախորդ Տեսուչը տարիքն առած և ժողովրդեան իր վրայ ունեցած համարումը կորսուած է ինչ ինչ պատճառներով:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿԵՍԱՐԻՈՅ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆՔ

Խմբագրութեան Տէ՛ր.

Արդէն յայտնի է բարեսէր ազգայնոց թէ Կեսարիոյ Ս. Կարապետի վանուց մէջ հաստատուած գիշերօթիկ Բարձրագոյն վարժարանին, անցեալ անբաւականութեանը պատճառաւ, մեր Օգոստափառ Կայսեր բարեհաճ Իրատէով, վանքին կից, ընդարձակ գետնի մը վրայ, ի հիմանէ նոր վարժարանի մը կառուցման ձեռնարկած էինք, իր ամէն պարագաներովը: Այս նոր վարժարանին շինութիւնն աւարտեցաւ այժմ, ուր պիտի փոխադրուինք յառաջիկայ Սեպտեմբեր ամսոյ վերջերը, և ուր պիտի սկսինք նաև վարժարանին … Տարեդարձը: Եւ որովհետև մեր Առաջնորդ—Վանահայրութեան պաշտօնը, Կեսարիոյ մէջ, կ'սկսի 1887 Սեպտ.ին, և վանքի հաշիւները, մեր ուղղակի մեր ձեռքն առած էինք 1888 Յունվար 1ին, և յիշեալ վարժարանն հիմնած 1888 Մայս. 1ին, ուստի թէ՛ վանուցս և թէ՛ վարժարանին անցեալ տասն և վեց տարեշրջաններու հաշիւներն ի միասին, որ առ ձեռն պատրաստ են, և տարուէ տարի մատուցուած են Ազգ. Պատրիարքարանի, և այս անգամ ամբողջութեամբ կրկին պիտի մատուցանեմ, փափաքեցայ և յարմար դատեցի նաև հրատարակութեան տալ Պատ. Հայաթերթիդ միջոցաւ ի գիտութիւն և ի տեղեկութիւն բարեսէր հասարակութեան: Կ'խնդրեմ որ բարեհաճիք անկիւն մը շնորհել Ձեր Պատ. Թերթին մէջ:

Հաշիւ Ելեւմտից Ս. Կարապետի վանուց և վարժարանին Կեսարիոյ. 1888 Յունուար 1—1889 Օգոստոս 31. (…).

ՄՈՒՏՔ

1. ՊԱՏՐԱՍՏ ԴՐԱՄ. (*)	Լ. Օ. 102 ղշ.ի
1888 Յունվ. 1ին պատրաստ գըտանք հնչուն դրամ	60455
Եւ 400 Փօնտոլիտ. 15 երկ. բաժնեթուղթ վաճառուած	16853
2. ԲԱՐԵՊԱՇՏԱԿԱՆ.	
Դարպասական հասոյթ ուխտաւորներէն 20 ամսուան	14682

(*).—Կոտորակները զանց առնուած են:

ԲԱԽՏԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԶՈՀԵՐԸ (86)

ԳՐԱԿԱՆ ՎԷՊ ԻՏԱԼԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԺԴ.

Եւ անկարող ըլլալով հանդուրժել իր դժբախտութեան ծանրութեան, Լուիզա հեծկլտաց, տղու մը պէս լալով հեղձամղձուկ: Յուզումէն դողալով, իր սրտին մէջ անհուն կարեկցութիւն մը զգալով իր էրկան համար և անհուն սարսափ մը՝ ապագային համար, գլուխը վերցուց … —Դարման չկա՞յ ուրեմն, ըսաւ բարի ու սիրող ամուսինը իր հաստատ ձայնով:

—Չկայ, պատասխանեց Չէզարէ թեւերը բանալով յուսահատ:

—Փոխանակ … մը խորն ենք, կ'հասկնամ, կ'տեսնեմ, բայց դարման մ'ըլլալու է հարկաւ, շարունակեց Լուիզա յամառօրէն, առանց տեղի տալ ուզելու:

—Աղօթէ՛ Աստուածամօր, աղօթէ՛, մրմռաց էրիկը տղու մը պէս, աղէ մ'աւելի խելակորոյս:

—Միասին դարման մը փնտռենք, Չէզարէ, պատասխանեց նորէն անուշութեամբ:

—Դուն փնտռէ, ես այլ եւս ոչինչ եմ: Ո՛չ կամք ունիմ, ոչ ոյժ: Դուն փնտռէ, վասն զի ես կորսուած եմ և կարծեմ թէ այլ եւս ոչինչ կրնայ փրկել զիս:

Այս յուսահատ խօսքերն ողբագին արձագանգի մը պէս հնչեցին … ու զուարթ վաճառատան մէջ, … և յախճապակիով համակ պատուած: Յետոյ խոր լռութիւն մը տիրեց երկու ամուսիններուն միջեւ: Ինք իր մէջ ամփոփուած, ներքին … այն հաստատութեամբ զոր ունին հզօր կիները, Լուիզա կ'չափէր այս դժբախտութեան մեծութիւնը: Այլ եւս արհամարհանք չունէր: Իր բովանդակ բարկութիւնն անցած էր երբեմն այնքան հանդարտ, այնքան զուարթ այս երիտասարդին սրտակեղեք ձայնէն որ հիմակ իր անքաւելի սխալը կ'թօթափէր անձկալից: Իր ամուսնին սրտին այս անձկութեան մէջ ինչ որ լսած, և այս վշտագին ցաւ անդարմանելի տեսարանին մէջ ինչ որ ըմբռնած էր, ազնուացումի գործ մը կատարած էր իր մէջ և անձնական ամէն քինախնդրութիւն անհետացած էր իր վեհանձն հոգիէն: Ներքին անհուն ըղձանք մը և ամուսինն ու տունը փրկելու բուռն պէտք մը կ'ըզգար: Անհետանալուն պէս այն … որք պահ մը կրցած էին պղտորեցնել իր կանացի միտքը, հոգին կը բարձրանար զոհողութեան ու անձնուրացութեան բարձունքը: Չէզարէ ստորնաքարշ կ'մնար, իր կրքէն յաղթահար, առանց նոյն իսկ Քաղաքանի Մարքիզին … մեծութեան հասնելու և իր վիշտը, տրտունջը տղու մը արտասուքին միօրինակութիւնն ունէին: Ընդհակառակն Լուիզա կ'հոգիանար ձախորդութեան հետ շփուելով, իր նկարագրին բոլոր ազնիւ կողմերը նուաճելով: Այս անկապակից խառնակութենէն եւքը, իր էրկան վրայ աւելի սէր կ'զգար: Անոր հեռաւոր քոյրը, կարեկից մայրն էր, մեծանձն պաշտպանուհի մը, որ ամուսնի և կնոջ բնական բոլոր յատկութիւնները կ'մոռնար: Չէզարէ կուլար, թեւերն ու գլուխը սեղանի մը վրայ կրթնցուցած, սրտաբեկ, ողորմելի արարածի մը պէս որուն դժբախտութիւնը ճշմարտապէս անհուն և անդարմանելի է, մինչ Լուիզէլլա, մտամփոփ, այս գործին մէջէն ելնելու միջոցները կ'ուսումնասիրէր: Բայց յանկարծ, շրթներու մրմունջով մը, Անճելինայի մայրը լռութիւն պատուիրեց իր էրկան: Աղջնակն արթնցած էր սովորականին պէս, առանց լալու և առանց ճչելու, փոքրիկ աթոռին վրայ խնջոյքիկ նըստած, և իր մեծապատիւ ու քաղցրութեամբ փոքրիկ աչքերովը մօրը կ'նայէր: Լուիզէլլա ելաւ թիկնաթոռէն ուր կարծես գամուած էր և հակեցաւ իր աղջիկն ողջագուրելու համար երկարօրէն, իբր թէ այս հանգոյցէն նոր ոյժ քաղէր և սէր փոխառնէր: Աղջիկն անբարբառ կ'նայէր հօրը, որ գլուխը ծռած էր հաշուեմատեանին մարմարին վրայ: Յետոյ հարցուց:—Հայրի՞կը կ'քնանա՞յ:

—Ո՛չ, ո՛չ, ըսաւ մայրը, վերարկուն ու գլխարկն առնելու համար խանութէն ներսն երթալով, գնա՛ համբոյր մը տուր և պզտիկ ըսէ.—Հայրիկ, բան մը չէ, բան մը չէ:

Անճէլինա, հնազանդ, հօրը քով գնաց և փոքրիկ գլուխն անոր ծունկերուն վըրայ դնելով ըսաւ իր մանկական աղուոր ու նուագաւոր ձայնովը.—Հայրիկ, համբոյր մը տո՛ւր ինծի: Բան մը չէ, բան մը չէ:

Այն ատեն խեղճ երիտասարդին սիրտը փղձկեցաւ, և իր աղջկան սեւ մազերուն վրայ հոսեցան ամէնէն կիզիչ արցունքները զոր երբեք թափած ըլլար կեանքին մէջ: Մինչ Լուիզէլլա իր գլխարկին ժապաւէնները կ'կապէր, այս յուսահատ հեծկլտուքը լսելով զգաց և իր պզտիկները բռնեց, բայց չմիջամտեց, թողլով որ այդ վհատած սիրտը մխիթարուի, սփոփուի աղջկանը տրուած համբոյրներուն մէջ: Անճէլինա, զարմացած, այս արցունքներուն և համբոյրներուն տակ կը շարունակէր կրկնել.—Հայրի՛կ, հայրի՛կ, բան մը չէ:

—Երթա՛նք, ըսաւ Լուիզէլլա, որ աւաղ եկաւ շրթները խածնելով և սիրտը կարծրացնել ջանալով: Չէզարինօ, բոլորովին յուզուած, թեւերուն մէջ առաւ փոքրիկը, ինչպէս կ'ընէր ամէն գիշեր երբ ամենայն խանդութեան մէջ պառկէր, և … տակէն կախեց բրդէ գլխանոցին ծայրերը: Լուիզէլլա կ'երթար կուգար, ամէն բան կարգի դնելով, դրամարկղին բանալին առնելով, և նայելով որ … բոլոր դռնակները գո՞ց են, աշխատութեան այն բնազդովը զոր ունին գործունեայ, բարի կիները: Յետոյ կազը մարեցին: Լուիզէլլա մոմ վառեց և խանութին ետեւի կողմէն ելան Պանքի փողոցը: Անձրեւը կուգար մինչ, և «…»ի տաք հովը ամառուան եղկ տարափը կը զարնէր իրենց երեսին: Բայց իրենց տունէն հեռու չէին: Չէզարինօ բացաւ հովանոցը, և կինը թեւն առաւ անձրեւէն պաշտպանելու համար զայն: Աղջնակը, միւս թեւին վրայ կծկուած, իր փոքրիկ գլուխը կրթնցուցած էր հայրական ուսին վըրայ: Եւ երեքը մէկ կ'քալէին, փոթորկին տակ խոնարհած, առանց խօսելու, քով քովի, իբր թէ սէրը միայն կրնար փրկել զիրենք կեանքի մեծ ուղեւորութեան մէջ որ կ'սպառնար զգետնել զիրենք: Գիշերը, և երկինքի այս զայրոյթին տակ, կարծես կ'երթային, կ'երթային դէպ ի ճակատագիր մը վշտի: Բայց երկու … էակներն որք կաթօգին կերպով կ'փարէին անդրադարձ յանցաւորին, կարծես անոր փրկութիւնը կ'թախանձէին: Այր ու կին խօսք մը չըրին մինչեւ որ հասան իրենց յարկաբաժինն ուր սպասուհին, որ դուռը բացած իրենց կ'սպասէր, թեւերն երկնցուց Անճէլինան առնելու, իր սենեակը տանելու, հանուեցնելու և քնացնելու համար: Աղջիկը, իբր թէ հասկցած ըլլար այդ ժամուն ծանրութիւնը, ուզեց տակաւին իր ծնողքէն չբաժնուիլ և իր մանկական անուշ լեզուաւ ըսաւ.—Մայրի՛կ, օրհնէ՛ զիս, հայրի՛կ, օրհնէ՛ զիս:

Վերջապէս այր ու կին առանձին մնացին իրենց սենեկին մէջ ուր արծաթեայ փոքրիկ կանթեղը կ'վառէր Յիսուսի մօր, բարեպաշտ ու վշտահար մօր առջեւ:

ՏԻԿԻՆ ՄԱԹԻԼՏ ՍԵՐԱՕ

Թարգմ. ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ (Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

##

չլուսաբանեց խնդիրը, զի կառավարութիւնը չահ ունէր յայտնութիւններն արգիլելու։

Ֆիկարօ կ'գրէ թէ ամբողջ գործը վերջացաւ ինչպէս որ սկսուած էր, այսինքն՝ խաբէութեամբ։

Կօլուա կ'կարծէ թէ Թերէզ Խումպէռի յայտնութիւնը միայն կրնար եղաւ հզօր ազդեցութիւն մ'ունենալ երդուեալներու վրայ։ Նոյն թերթը ցաւ կ'յայտնէ որ գաղտնի Թուղթերը չներկայացուեցան։

Մոտէն տրուած վճիռն անխկալուածէն չատ խիստ կ'գտնէ։

Ռոտթէօլ կ'ծաղրէ ազգայնականները որ չյաջողեցան այդ դատէն պատճառներ քաղել արդի դրութեան դէմ յարձակելու համար։

Թերէզ և Ֆրետրիք Խումպէռներու և Էմիլ ու Ռոմէն Տօրինեաքներու տրուած վճիռը փոքր ինչ բացատրութեան կ'կարօտի։ 257 հարցմանց երդուեալներուն կողմէ տրուած պատասխանները կարելի չէր եղած հաղորդել դատավճռին հետ միամիջապէս, զի օրը տարաժամած ըլլալուն զանց առնուեցաւ անոնց ընթերցումը։ Երդուեալք Թերէզի և Ֆրետրիքի մասին եղած մեղապարտութեան հարցմանց միաձայնութեամբ «այո» պատասխանեցին և հաստատեցին խարդախութեան և խաբեբայութեան ամբաստանութիւնները։ Կարծեցեալ Քրօֆօրտներուն փոխանակագրին կեղծութիւնն իբր խարդախութիւն ճանչցան և զանազան պարտապահանջներու հանդէպ գործածուած նենգութիւններն և «Ռանթ Վիաժէռ»ի հաստատումն ու չահագործութիւնն ալ իբրև խաբեբայութիւն։ Երդուեալք մեղմացուցիչ պարագաներ գտան Խումպէռներուն արարքներուն մէջ և այդ պարագան պատճառ եղաւ որ Եղեռնադատ Ատեանը տաժանակիր աշխատութեան պատժին տեղ բանտարգելութեան դատապարտեց զանոնք։ Ռոմէն և Տօրինեաք եւս մեղմացուցիչ պարագաներու կ'պարտին իրենց պարզ բանտարգելութիւնն որ պատժ. ժամանակին կէսէն եւս աւելի թողուելու համանակամութիւնն ունի։ Ընդհանուրին ուչադրութեան առարկայ եղած է Թերէզի անողորք մնաւորութիւնն որ դատավճռին ընթերցման պահուն իսկ անփոյթ վիճակ մը ցոյց կուտար։ Ֆրետրիք չատ ընկճուած էր դատավճռին ընթերցման պահուն։ Ամբաստանեալք իրենց յոյսը դրած են Վճռաբեկ Ատեանին վրայ, որու դիմեց Լապօռի, յուզաբելով թէ խարդախութիւնն անկարելի է հաստատել առանց ճնշման ապացուցման, և թէ հարցաքննութեան ատեն ձեւակերպութեան սխալներ տեղի ունեցած են և հարցաքննիչ դատաւոր Մ. Լէյտէ, իբրև վկայ, չէ պատասխանած իրեն ուղղուած հարցումներուն։

*** Դատավճռին ընթերցումէն ետքն երբ դատապարտեալք բանտ կ'տարուէին, Թերէզ մեծագոյն աղաղակներով չուզեց իր ամուսնէն բաժնուիլ։ Շատ մեծ և երկարատև ճիգերէ ետքը, և Մ. Լապօռի յորդորանաց վրայ միայն կարելի եղաւ բաժնել դատապարտեալներն իրարմէ։ Երեկոյին անոնք ալ չուզեցին ճաչել։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնն երէկ կատարուեցաւ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Կայսրը միջօրէին յիչեալ մզկիթը գնաց կառքով, և Ուրբաթու աղօթքը կատարելէ վերջ Կայսերական Պալատ վերադարձաւ հանդիսաւոր Թափօրով։

Հիւրանոցին մէջ կ'գտնուէին ռուս դեսպան Մ. Զինովիեվ, Ա. Թարգմանն ու Ա. քարտուղարը, ամերիկեան դեսպան Մր. Լիչման, անգլ. դեր-հիւպատոսը, Համբոյին Պարտուց Վարչական Խորհուրդին Նախագահ Սըր Պավինկթըն Ամիթ և իր տիկինը, Օսմ. Պանքայի անօրէնի օգնական Բանձրըի պէյ, և օտար դեսպանատանց կողմէ յանձնարարուած 70ի չափ զբօսաշրջիկներ։ Ներկաներէն ոմանք արժանացան Կայսերական մեծարանաց, Սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, Ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջ չնորհուած կայսերական արտօնութեամբ, Գերման դեսպան Պառոն Մարչալ Ֆօն Պիպէրչդայն և ապա ռուս դեսպան Մ. Զինովիեվ պատիւ ունեցան ոչ—պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Կայսեր։»

ՓԱՐԱՏԱՂԻ դեսպան հանգուցեալ Մ. Պաքլէյի մարմինն երէկ փոխադրուեցաւ Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին մատուռը, ուր այս առաւօտ հոգեհանգստեան պատարագ և պաշտօն մատուցուեցան։ Ցուղարկաւորութիւնն այսօր պիտի կատարուի Շիշլիի յոյնաց գերեզմանատան մէջ։

ՄԱՄՈՒՐԷԹ-ՈՒԼ-ԱԶԻԶԻ նոր կուսակալ Հասան պէյ այսօր իր պաշտօնատեղին ուղևորեցաւ։

ՌՈՒՄԷԼԻՒ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Սկիւպէ կ'գրեն թէ Ռումելիի նահանգներու ընդհ. քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաչա, որ քննական պտոյտ մը կ'կատարէր, անցեալ Եչ. օր Սելանիկի կառախումբով Սկիւպ վերադարձեր է։ Կայարանին մէջ ընդունուեր է քաղաքային և զինուորական իչխանութեանց և օտար հիւպատոսներուն կողմէ։ Վաչտ մը զօրք և զինուորական երկու նուագախումբ կայարանը կ'գտնուէին։

— Էսկիւպի ոստիկան—զինուորներու նախկին հրամանատար Միրլիվա Մուխլիս փաչա Սելանիկի ոստիկան—զինուորներու հրամանատար անուանուեցաւ։ Ֆէրիզութեան ստորհամանով։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Դամասկոսի մէջ հաստատուելիք քաղաքային բժչկական վարժարանին կանոնագիրը կ'տրամադրէ թէ նոյն վարժարանին ընդունուելիք ուսանողք պարտաւոր են Իտատիյէ վարժարաններէն վկայեալ ըլլալ, և 16 տարեկանէն վեր չըլլալ։ Պարտաւոր են նաև բարի վարուց վկայական ցոյց տալ, իրենց բնակած Թաղին երեք երևելիներուն կողմէ հաստատուած։ Բժչկական վարժարանը վեց կարգ պիտի ունենայ։ Պոլսոյ քաղաքային բժչկական վարժարանի ուսմանց ծրագիրն է որ նոյնութեամբ պիտի գործադրուի։ Պիտի ունենայ նաև դեղագործական ճիւղ մը, ուր ընդունուելիք ուսանողք պարտաւոր են գոնէ երեք տարի գործնական դեղագործութիւն ըրած ըլլալ դեղագործի մը քով։ Նոյն կանոնագիրը Պետական Խորհրդոյ կողմէ քննուելէ ետքը, Զինուորական վարժարաններու Վերատեսչութեան յանձնուած է, իր կարծիքն յայտնելու համար։

ՋՈՐԵՊԱՆՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնէութիւնը նկատելով որ նահանգէ նահանգ վաճառք կամ ճամբորդ փոխադրող ջորեպանները (մէքարէճի) իրենց մեկնած տեղէն անցագիր չեն առներ, բան մ'որ կարգ մ'անպատեհութիւններէ զատ մաքսանենգութեան ալ պատճառ կ'ըլլայ, որոչեց որ այսուհետև ջորեպաններն ո՛ւր որ ալ երթան, անցագիր առնելու պարտաւոր ըլլան, իսկ անոնք որ այս որոչման կ'անսաստեն, օրէնքին տրամադրած պատիժներուն ենթարկուին։

ՀԱՆՔԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Երկրագործական նախարարութիւնը Բ. Դրունէն խնդրեց հիւթացնել Պոլսոյ մէջ հաստատուելիք հանքաբանական վարժարանին ներքին կանոնագրին քննութիւնը, որպէս զի կարելի ըլլայ ժամ առաջ բանալ նոյն վարժարանը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին մէջ պաճարախոտը ծաւալած ըլլալով, կուսակալութիւնն հեռագրով 3000 չափ (թօզ) պաճարախոտի չիճուկ խնդրած էր Պոլսէն։ Ասկէ առաջ 1000 չափ ղրկուած ըլլալով, այս օրերս 1000 եւս ղրկուեցաւ և ի մօտոյ 1000 եւս պիտի ղրկուի, բոլոր արջառները պատուաստելու համար։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատան մասնագիտական դիւանին պետ Ֆրանկլա էֆ. ծրագիր մը մատուցած է ծովային պաշտօնատան, որով կ'առաջարկէ Գարաքէօյի կամուրջին վրայ ոտքով գացողներուն համար չարժուն կամ թաւալուն մայթեր չինել (trottoir roulant), ինչպէս կայ Եւրոպայի մէջ։ Շարժուն կամ թաւալուն մայթերը պիտի չինուին կամուրջին աջ ու ձախ կողմը, որոնցմէ մին պիտի քալէ դէպ ի Գարաքէօյ և միւսը դէպ ի Էմին—Էօնիւի հրապարակը։ Գարաքէօյի կամուրջին չինութեան ծրագիրն արդէն ընդունուած ըլլալով, այս առաջարկ նոր փոփոխութիւն մը պիտի չներմուծէ անոր մէջ, որովհետև թաւալուն մայթերը նոր կամուրջին որոչուած լայնութենէն դուրս կարկառուն մայթերու վրայ պիտի չինուին։ Մէն մի չարժուն կամ թաւալուն մայթ 2 մաս պիտի ունենայ։ Առաջինը ժամը 4 քիլօմէթր և երկրորդը կրկնապատիկ արագութեամբ պիտի ընթանան, Գարաքէօյի կամ Էմին—Էօնիւի քարափներուն վրայ հաստատուած չարժիչ մեքենայի մը ուժով։ Մայթերէն մին մէկ մէթր և երկրորդն 2 1/2 մէթր լայնք պիտի ունենան։ Երկրորդին վրայ պիտի գտնուին նստարաններ անոնց համար որք կ'ուզեն նստած ճամբորդել։ Ամբողջութիւնը ծածկուած պիտի ըլլայ թեթև և զարդարուն ծածկոյթով մը, ձմեռն անձրևէն և ամառն արևէն պատսպարելու համար։ Շարժուն մայթերուն միջոցաւ կամուրջէն անցնողներն արդի անցագինին վրայ 10 փր.ի յաւելուածական թեթև տուրք մը պիտի վճարեն։

—Իգտամ կ'ըսէ թէ իրաւ է որ Եւրոպական քանի մը ցուցահանդէսներու մէջ այսպիսի թաւալուն մայթեր գործադրուած էին, բայց Գարաքէօյի կամուրջին պէս ամէն օր հազարաւոր մարդոց անցնելիք տեղ մը անգործադրելի են կամ մեծ դժուարութեանց ենթակայ։

ՋԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ. — Էօսքիւտարի մարդահամարի նախորդ պաշտօնեայ Իզզէթ էֆ. մայր-տոմարներուն մէջ խարդախութիւններ գործած ըլլալով, դատաստանի ենթարկուեցաւ։

—Կէլիպօլուի համարակալ Մէհմէտ Նուրի էֆ. պաշտօնանկ եղաւ իր գործած զեղծումներուն պատճառաւ։

ԱՐԿԱԾ.—Ատաղձավաճառ Խարալամպոսի աչակերտը՝ Պօտոս՝ երէկ երբ ատաղձներու դէզի մը վրայ ելած էր, դէզն յանկարծ փլաւ, և խեղճը վերէն վար իյնալով ատաղձներուն տակ մնաց. ողնայրն ու թևերը կոտրեցան։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ. — Դրամարկղի հաչւակալ գողերէն Սթելիօ և Անտօն նախընթաց իրիկուն ձերբակալուեցան Ղալաթիոյ մէջ։ Ասոնք ընկերն են հաչւակալ Միքէի, որ անցեալները Թէփէ—Պաչըյի կողմը սպաննած էր Բանօն, և ոստիկան Խալիս էֆէնտին ալ վիրաւորած։

ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷԻ նոր նամակատան չինութեան ծախուց ի հաչիւ, գաւառներէն ցարդ 13,500 ոսկի ղրկուած է ձեռնհաս պաշտօնատան։

ԻԶՄԻՐԻ քարափանց Թրամվէյի գիծը տարեկան 25,000 ֆր.ի վարձու տրուած է։ Իզմիրի գրավաճառներէն Ահմէտ Սապրի էֆ. Հանրօգուտ չինութեանց պաշտօնատան խնդրագիր տալով, 20% աւելցուցած է վարձակալութեան գինը, յայտնելով թէ պատրաստ է հարկ եղած երաչխաւորութիւնը տալ Օսմ. Պանքայի միջոցաւ։ Ձեռնհաս պաշտօնարանն Իզմիրի քարափանց Օսմ. Քօմփանիին կարծիքն հարցուց այս մասին։

ՍԱՐԻՋԱՅԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԸ.— Ժամանակէ մ'ի վեր Անատոլու կղզիէն (Ցունաստան) չիչերով հանքային ջուր մը կը բերուի Պոլիս և իբրև ախտաբոյժ ջուր կը ծախուի։ Զինուորական Վարժարանաց Վերատեսչութիւնը քննելով նոյն ջուրին նմոյչները, հաստատած է թէ Պոլսոյ գետնափոր ջուրերուն նման լաւ ջուր մ'է, բայց ոչ երբեք հանքային ջուր, հետևապէս որոչեց նոյն ջուրին իբրև հանքային ջուր՝ Պոլսոյ մէջ վաճառումն արգիլել։

ԲՕԼԻՐԱ. — Կայսերական Իրատէ մը կը հրամայէ մասնաւոր տեղեր յատկացնել, Սուրիոյ, Պէյրութի և Հալէպի նահանգներուն մէջ ջոլէրայէ մեռնողները թաղելու համար։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Կրետացի հաչակաւոր աւազակապետ Հիւսէյին, որ անցեալներն իր երեք համախոհներուն հետ Նիֆի մէջ ճամբորդներու կարաւան մը կողոպտած էր, վերջերս Մանիսայի մէջ ձերբակալուեր և ընդ հսկողութեամբ Իզմիր ղրկուեր է։ Իր համախոհներէն երկուքն ալ, Օսման և Եուսուֆ, Դասապայի ոստիկան—զինուորներու հետ ընդհարման մը միջոցին արդէն ձերբակալուած էին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Անցեալ Կիր. Դանիբէի մէջ երկրաչարժի ցնցում մը զգացուած է։ Շարի—Իւզ—Զաճալէ Թաղին մէջ խարխուլ տուն մը փլչելով, հինգ հոգիէ բաղկացեալ ամբողջ ընտանիք մը փլատակներուն տակ Թաղուեր է։

ՄԷՍՏԱՖԱՅԻ ՄԱՆԱՐԱՆ. — Բաղարքէօյի Սէօլէզ գիւղին մէջ, Զատիկեան եղբարք մետաքսի մանարան մը հիմնելու արտօնութիւն ստացան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՔԷՕԼՆ, Օգս. 28.—Բեղերապուրկէ կ'հեռագրուի Քէօլնիչէ Ցայթունկի թէ Գարատաղի Նիքօլա իշխանը Ռուսիոյ ելմտական նախարարէն խնդրեց որ ռուս դրամատէրները մասնակցին Գարատաղի հանքերուն և անտառներուն չահագործման ձեռնարկին։ Ելմտական նախարարը նպաստաւոր տեղեկագիր մը մատոյց Ցարին, օգտակար դատելով որ ռուսական դրամագլուխն օգնէ Գարատաղի ճարտարագործական բարգաւաճման, և այս որոչումն ալ իմացուց Սակարանի յանձնաժողովին։

ՎԻԵՆՆԱ.—Պօլիթիչէ Քօրէսբոնտէնց կը ծանուցանէ թէ Պուլկարիոյ իչխանը, որ այժմ Հունգարիա կ'գտնուի, ի մօտոյ Սոֆիա պիտի դառնայ։

ՑԷԹԻՆԷ.—Միրքօ իչխանին կինը Նաթալի իչխանուհին մանչ զաւակ մը ծնաւ։

ԲԵՐԼԻՆ.—Ֆրանսական դեսպան Մ. Պիհուր, յանուն Մ. Լուպէի, 5000 ֆր. յանձնեց Արտաքին գործոց Նախարարին, Սիլեզիոյ ողողեալց համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ֆրանց—Եօզէֆ կայսր Շբ. օր (այսօր) Բէչլթայէ պիտի վերադառնայ։ Սեպտ. 3ին Անգլիոյ Թագաւորին մեկնելէն ետքը, մաճառական ռազմափորձերուն պիտի երթայ, անկէց Սեպտ. 7ին Վիեննա պիտի դառնայ, 12ին Կալիչիոյ ռազմափորձերուն երթալու համար։ Սեպտ. 16 ին Վիեննա պիտի դառնայ, Վիլհէլմ կայսեր սպասելու, որ Սեպտ. 18 ին պիտի հասնի։

ԲՐԱԿԻՒԹԵՎԱԾ.—Թագաւորն և արքայական իչխանները հոս հասան։ Թագաւորը պահապան զօրաց սպաներն ընդունելով, ի մէջ այլոց ըսաւ. «Շատ փափուկ ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք, պարտինք ցոյց տալ մեծ իմաստութիւն, աչխատութիւն և կորով, հայրենեաց երջանկութիւնն ապահովելու համար։» Ի վերջոյ յոյս յայտնեց թէ բոլոր սպաներն ազգին չահը միայն աչքի առջև պիտի ունենան։ Գիչերը ջահագնացութիւն մը տեղի ունեցաւ։

—Բէլգար Թագաւորը, Բրօֆ. Մարինովիչի ճառին պատասխանելով, ըսաւ թէ բոլոր քաղաքացիք պարտին գործակցիլ հայրենեաց բարօրութեան։ Ցարեց թէ կ'բաղձայ բարի քաղաքացիներ ունենալ, և ի վերջոյ ըսաւ որ եթէ թագաւորն ու ժողովուրդը համերաչխութեամբ գործեն, երկրին ներքին բարօրութեան բոլոր պայմանները կ'ապահովուին։

ԲՈՒԲԷՆՀԱԿ. — Ռուսիոյ կայսերական ամոլն և Անգլիոյ Թագաւորը միևնոյն ատեն Ֆրէտէնսպորկ պիտի հասնին, այն է Սեպտեմբեր կիսուն։ Ցարն ու Ցարուհին յետոյ Տարմչդատ պիտի երթան, Ցունաստանի Անտրէ իչխանին ամուսնութեան ներկայ ըլլալու համար։

ԹՐԷՎԻԶՕ.—Արքայական ամոլն այսօր ներկայ եղաւ զօրահանդէսին, Բասսանոյի մէջ։ Ցետոյ գնաց երկաթուղւոյ արկածին վայրը, ինչպէս նաև Ուտինէ, և վիրաւորեալներուն այցելեց հիւանդանոցներուն մէջ։ Ամենուրեք ջերմապէս ծափահարուեցաւ։ Զօրավար Շդայնինկէր, Ֆրանց—Եօզէֆ կայսեր ողջոյններն Իտալիոյ Թագաւորին հաղորդելու պաշտօնով հոս հասաւ և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Թագաւորէն։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԵՒ ՖՕՌՈՒՆԻԷԻ

ՊԵՐԼԻՆ, Օգոստ. 28.—Վիլհէլմ կայսրը չնորհակալութեան հեռագիր մ'ուղղեց Մ. Լուպէի, Սիլիզիոյ արկածելոց նուիրած դրամական նպաստին համար։

ԲԷՇԹԱ.—Ֆրանց—Եօզէֆ կայսրն այսօր ընդունեց Մ. Լուքաչը, կոմս Խիեն Հէտէրվարին և կոմս Աբօնին։ Երկարօրէն խորհրդակցեցաւ նաև Մ. Մ. Վէքէրլէի և Քօչութի հետ։ Նախարարական տագնապն առկախ կ'մնայ։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի հիւսիսային և արևմտեան մասերուն մէջ բուռն փոթորիկներ ծագեցան։ Օդին բարեխառնութիւնը մեծապէս իջաւ։

—Մարոքի Ֆրանս. դեսպան Մ. Թայյանտիէ քանի մ'օրէն Բարիզ կ'սպասուի։ Կ'յուսայ ի գլուխ հանել Ֆրանսայի և Սպանիոյ համար չահաւոր առևտրական դաչնագիր մը կնքման բանակցութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.—Ոստիկանութիւնն այսօր արտաքսեց Սապլ տ'Օլօնի վանքին կրօնաւորները, և քանի մը ձերբակալութիւններ ըրաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ չաբաթական հաչուեկչիռէն կ'երևայ թէ մետաղադրամն աւելցած է 364,000, առևտրական Թուղթերը պակսած են 253,000, և պանքատոմսերու պահեստն աւելցած է 557,000, որով պահեստից համեմատութիւնն է 48.25%։

Քրոնիկ Եկեղեցւոյ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ցառաջիկայ Երեքչաբթի օր, 19 Օգոստոս ամսոյ, Օգոստափառ Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձն լինելով, նոյն օրն մասնաւոր հանդիսաւորութեամբ բարեմաղթութիւնք տեղի պիտի ունենան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, վասն արեչատութեան և թանկագին կենաց Նորին Կայսերական Վեհափառութեան։

Հետևաբար յատկապէս կ'հրաւիրուին մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող Սրբազան Եպիսկոպոսունք, Ս. Եկեղեցեաց քարոզիչք, վարդապետք և աւագերիցունք և քահանայք, ազգային ատենաւորք և Վարչական Ժողովոց և Տեսուչ ու Թաղական Խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց անդամք նոյն օրն, ժամ ճիչտ 2 1/2ին, ներկայ գտնուիլ ի Պատրիարքարանս, իբրև հրաւիրագիր նկատելով ներկայ յայտարարութիւնս։ (Կնիք)

Ամեն. Տ. Սահակ Կաթողիկոսէն Ս. Պատրիարք Հօր եկած հեռագիր մը կ'գուժէ Տ. Կիրակոս Եպս. Բեքմէզեանի մահը։ Սսոյ մէջ ծնած էր 1822ին, և Եպս. ձեռնադրուած էր 1880ին։ Կիլիկիոյ եպիսկոպոսաց երիցագոյնն էր։ Իր գլխաւոր պաչտօնն եղաւ Սսոյ Աթոռին Տեղապահութիւնը Մկրտիչ Կաթողիկոսին մահէն ի վեր։ Թէև փայլուն տաղանդի տէր մը չէր, բայց չատ լաւ տեղապահութիւն ըրաւ։ Հաւատարիմ աւանդապահ մը եղաւ։ Բանիցս գրեց Ս. Պատրիարք Հօր թէ «Ես չատ չանցած պիտի մեռնիմ, ինչ կ'ընէք ըրէք, սա նոր Կաթողիկոսը ըրէք որ ամէն բան անոր յանձնեմ, և Սիմէոն ծերունին պէս, աչքովս տեսնեմ իր փառքն և հանգիստ մեռնիմ։» Գովելի եռանդ մը ցուցուց Դաղանճեան Եպս.ի և այլոց եկեղեցական անկանոն վարմունքներուն չյարմարելով, և Ազգ. Պատրիարքարանի հետ համերաչխաբար գործակցելով այն գոհացուցիչ կարգադրութեան որուն յանգեցաւ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան խնդիրը։

*** Ս. Պատրիարք Հայրն հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեց Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին։

—Ս. Պատրիարք Հայրը, որ վաղը պիտի պատարագէ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, իր քահանայութեան ճիչտ 40րդ տարւոյն լրման պատարագն է որ պիտի մատուցանէ. զի 1863 Օգս. 12ին ի Հռոմ Անտոնեանց Միաբանութեան Ս. Գր. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ քահանայ ձեռնադրուած էր Տ. Եդուարդ Արք. Հիւրմիւզեանէ։

—Վանայ Նորաչէնստատ Կեդր. վարժարանի Խնամակալութիւնը վերստին դիմում ըրեր է Պատրիարքարան, Կեդր. վարժարանի կազմակերպութեան համար Պատրիարքարանէն նպաստ և օժանդակութիւն խնդրած է։

—Տ. Երուանդ Վրդ. Փերտահճեան, դպրոցական արձակուրդի առթիւ Սեբաստիա գացեր է և ի մօտոյ պիտի վերադառնայ Ամասիա։ Սեբաստիոյ Առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբազան Թեմական խնդրոց կարգադրութեան համար, Զառա կ'գտնուի այժմ։

—Պիլէճիկէ կ'գրեն մեզ թէ Առաջնորդ Տ. Մովսէս Սրբազան Դչ. երեկոյ ժամանեց է Պիլէճիկի կայարանն ուր իրեն կ'սպասէին Կէօլտաղի Տ. Թորոս քհ. Պօղոսեան, Պիլէճիկի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէ ոմանք, երևելիք և ժողովրդեան մեծ բազմութիւն, որք սիրալիր ընդունելութիւն մ'ըրին։ Կէօմիւչքեան Սրբազան վեղարով, եպիսկոպոսական սխալոյ և պատուանչան ի կուրծս բազմեցաւ յատկապէս պատրաստուած կառքին մէջ, որուն կ'հետևէին կրկին ժողովոյ անդամք և քաղաքին երևելիք, տասն կառքերով և ժողովուրդն չատեր՝ ձիաւոր։ Ն. Սրբազնութիւն եկեղեցի առաջնորդուեցաւ դպիրներու երգեցողութեամբ, և ժողովրդեան դառնալով իր չնորհակալութիւնն յայտնեց, Տ. Սահակ Կաթողիկոսին օրհնութիւնն և Երուսաղիմայ ու Պոլսոյ Պատրիարքաց ողջոյններն հաղորդեց և մաղթանքներ ըրաւ Վեհ. Կայսեր համար։ Առաջնորդարանի մէջ կէս ժամ հանգչելէ և վարչական մարմնոց բարի գալստեան այցելութիւններն ընդունելէ ետքը, հրաւիրուեցաւ Գրիգոր էֆ. Կիրակոսեանի տունն ուր սենեակ մը պատրաստուած էր ի պատիւ իրեն։

—Պատրիարքարան հեռագիրներ հասած գրութիւններ ցաւալի կերպով կ'նկարագրեն Արզնիի Բարձրահայեաց Ս. Աստուածածին վանուց վիճակը. այս վանքն երկար տարիներ թեմ եղած է Տիարպէքիրի, բայց որում ութ ժամ միայն հեռի է Տիարպէքիրէ, քէչ չատ հոգացուելով անոր նիւթական և բարոյական պէտքերը, իսկ Տիարպէքիրի իրաւասութենէն բաժնուելէն և Բալուի հետ միացուելէն ի վեր փոխուած է վանքի վիճակը, մանաւանդ որ Բալու ժամանակէ մը ի վեր առանց Առաջնորդի և վանքն առանց Վանահօր մնացած են։ Պատրիարքարանէն յանձնարարուեցաւ Տիարպէքիրի Առաջնորդ Տ. Եղիչէ Ծ. Վրդ.ի որ անձամբ այցելելով Արզնիի վանքը, քննութիւն կատարէ և կարևոր կարգադրութիւններն ընէ։

—Խառն ժողովոյ որոչմամբ Գէորգ Վ. Իբրահիմեան Բալուի Առաջն. Տ. Ազատ Ծ. Վրդ.ի փոխանորդ կարգուած և պաշտօնագրեր ղրկուելով իրեն պատուիրուած էր անմիջապէս իր պաշտօնատեղին մեկնիլ։ Գէորգ Վ. Իբրահիմեան Խառն ժողովոյ որոչման ի պատասխան յայտներ է թէ Եւդոկիոյ եկեղեցւոյն քարոզչութեան և վարժարաններու Տեսչութեան կրկին պաշտօնները վարելու համար պայմանագրած ըլլալով, ցաւ ի սիրտ պարտաւորած է չընդունիլ Բալուի Առաջն. փոխանորդի պաշտօնը։

—Կէտիկ—Փաչայի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն 4 հոգի եւս հրաժարած և երկու անդամ միայն մնացած ըլլալով, Պատրիարքարանն հարկ դատեր է կարգադրութիւն մ'ընել. ուստի Ս. Պատրիարք Հայրն յանձնարարեր է Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի որ անձամբ Կէտիկ—Փաչա այցելելով քննէ Թաղ. Խորհրդոյ այս կազմալուծման պատճառներն և կարևոր առաջարկութիւնները ներկայէ, ըստ այնմ վերջնապէս կարգադրելու համար խնդիրը։

—Դատաստանական Խորհուրդն երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և զբաղեցաւ ամուսնական խնդիրներով։

—Կրօն. Ժողովն իր վերջին նստին մէջ լուծեր է Լեւոն էֆ. Մէտտահեանի և կնոջը Վերգինէ Գարաեանի ամուսնութիւնը, կնոջը թոյլտուութիւն տալով վերստին ամուսնանալու, իսկ առն՝ ոչ, ըստ որում Դատաստանական Խորհրդոյ կողմէ կատարուած քննութեան արդիւնքն և այս մասին տրուած տեղեկութիւններն այս ընտանեկան խնդրոյն պատասխանատուութիւնն իր վրայ ծանրացուցած էին։

—Հիւանդանոցի Խնամակալ Տիկիններն Եչ. օր դարձեալ Հիւանդանոց երթալով, աչխատած են հանգերձատուն և աղջկանց որբանոցին մէջ։ Աղջկանց որբանոցին ուսումնական վիճակին և ձեռագործի ճիւղին նոր զարկ մը տալու համար, նամակ մը ուղղեր են Հոգաբարձութեան, խնդրելով որ ձեռարուեստի յատուկ կարևոր պէտքեր գնուին։

—Պուքրէչի եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը կ'հարցնէ Պատրիարքարան թէ կարելի՞ է տօնական օրեր նուագարան գործածել եկեղեցւոյ մէջ։ Ս. Պատրիարքը Կրօն. Ժողովին յանձնեց այս գիրը։

—Խասգիւղի Գալֆաեան Որբանոցի Խնամակալութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Այրի Տիկին Ակիւլինէ Մ. Ղազարոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են, ի նպաստ սոյն հաստատութեան.— Տէր և Տիկին Խաչիկ Պաղտասարեան 2 օսմ. ոսկի, Տէր և Տիկին Խաչիկ Շահպազ 2, Տէր և Տիկին Տիրան Կիւմիւչկէրտան 1, Տեարք՝ Օննիկ Գարակէօզեան 1, Երուանդ Փափազեան 1, Եդուարդ Գարակէօզեան 1, Արչակ Գարակէօզեան 1։ Գումար 9 Օ. Ո.։

—Ուսումնական Խորհուրդն իր չաբաթական նիստը գումարեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։—Ս. Պատրիարքը կ'հաղորդէր թէ Կազմական Կանոնագրին 41րդ յօդուածը՝ Խորհրդոյ կողմէ առաջարկեալ բարեփոխութեամբ՝ ընդունուած է Խառն Ժողովոյ կողմէ, և կ'յանձնարարէր կարևորն ի գործ դնել դպրոցական պաչտօնէից հրաժարման, անուանման և թոչակի վերաբերեալ խնդիրներու մասին։ Խորհուրդն որոչեց նոյն բարեփոխեալ յօդուածը չրջաբերականով մը հաղորդել մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհրդներուն ի գործադրութիւն, և պաշտօնական ծանուցմամբ մը հրատարակել ի տեղեկութիւն։—Վանայ Հայկական որբանոցին հիմնադիր — անօրէնը գրով մը չնորհակալութիւն կ'յայտնէր Ուսումն. Խորհրդոյ նախաձեռնութեամբ եղած հանգանակութեան համար, և կ'ծանուցանէր միանգամայն հանգանակեալ գումարը ընդունած ըլլալն ամբողջովին։—Խորհուրդը նոյն նամակը կարդաց, և արժան դատեց այս տեղեկութիւնն հրատարակել ի գիտութիւն նուիրատուաց։— Ատաբազարէն Մարկոս էֆ. Թէրզեան բարձրագոյն դասընթացքի ուսանողաց համար գրաբար Քերականութիւն մը պատրաստած և անոր Ա. Հատորը ղրկած էր Խորհուրդին քննուելու և վաւերացուելու համար. որոչուեցաւ նոյն գործը նախապէս օրինական քննութեան ենթարկել և ապա անօրինել կարևորը։—Մայրաքաղաքիս նախակրթարաններու չրջանաւարտից քննութիւնները Բնիկ Ցանձնաժողովին միջոցաւ կատարուած և վերջացած ըլլալով, Խորհուրդը զբաղեցաւ քննութեանց նիչերու գնահատմամբ և չարունակութիւնը թողուց յառաջիկայ նստին։

—Ազգ. Հիւանդանոց.— Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կ'ծանուցանէ թէ Այրի Տիկին Աննա Մ. Սմբատեան և զաւակունք, ի յիչատակ հանգուցեալ Մանուկ էֆ. Սմբատեանի, 20 օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս, անոր մահուանն առթիւ։

*** Հանգուցեալ Այրի Տիկին Ակիւլինէ Մ. Ղազարոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրած են Տէր և Տիկին Մագաուտ էֆ. Շահպազ 216 ղչ., Բերովբէ էֆ. Տամատեան 108։ (Կնիք Հոգաբարձութեան)

ԲՐՕՖ. Ա. Ե. ՊԷՉՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

115 ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

Բնագիտութեան սոյն դասագիրքը որ պատրաստուած է մասնաւորապէս Ազգային վարժարաններու մէջ գործածուելու համար, յանձնարարելի է նաև սա հասարակ ամէն անոնց որ կը հետաքրքրուին բնութեան գաղտնիքներով։

Բնագիտական ամէնէն կնճռոտ հարցերը բացատրուած են պարզ եւ դիւրըմբռնելի ոճով մը որ արդիւնք է բազմահմուտ հեղինակին երկար տարիներու փորձառութեան իբրև ուսուցիչ բնական գիտութեանց կեդրոնական Թուրքիոյ Գոլէճին մէջ։

Դասերը պարզուած են 115 պատկերներով որ աւելի յանկուցիչ կ'ընեն աչակերտին ուսած նիւթերը։

Գինն է միայն 8 ղրշ.

780 երես եւ զօրաւոր կազմով

Կեդրոնատեղին է 9—10

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոցը

Թիւ 27, Ֆինճանճըլար եօգուչու, Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը գտնուի նաև բոլոր գրավաճառաց քով։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Մ. Մարտիրոսեան տես Դ. երես։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Տեղեկութիւն Օսմ. Պանքայէն

ՓԱԿՈՒՄ		
Օսմ. Թռնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	34 03
Ամէնէն բարձր գին	»	34 13
Ամէնէն վար գին	»	34 04
Ռումելիի երկաթուղի	ֆր.	121 1/4
Ամէնէն բարձր գին	»	122 —
Ամէնէն վար գին	»	121 1/8
Թրամվայ	»	109 —
Ամէնէն բարձր գին	»	110 —
ԲԱՑՈՒՄ 16/29 Օգս.		
Օսմ. Թռնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	34 04
» » » »	ժամ 5ին	34 00 1/2
Ռումելիի Երկաթուղի	ֆր.	121 1/4
» »	ժամ 5ին	121 —
Թրամվայ	ֆր.	109 —
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրչ.	600 —
» պարտաթ.	ֆր.	486 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	— —
Տէրքօսի ջուրի Ընկ.	»	258 —
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ	»	267 —
Անատօլուի Երկթ. պրտթ.	»	526 —
» » բժնթ.	Ա.Ո.	11 65
Հելլենկ. պարգեւաւոր Թուղթ	ֆր.	426 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	506 —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Լ.Օ.	4 45
ՍԹԻԼԱՆՑ		
Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ.Ո.	2 10
» ութ օրուան	»	5 —
Ռումելիի Երկթղ. »	ֆր.	3 —
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
20 ֆրանքնոց	ղրչ.	87 18
Անգլիական ոսկի	»	109 39
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 —
Քրիմից	»	51 06
Նոր Մէթալիք	»	104 —
Ռուսը Թղթադրամ	»	8 62
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ		
Լոնտոն 3 ամիս	ղրչ.	108 5/8
» » » առտ. թղթ.	»	108 3/8
» չէք	»	109 3/8
Բարիզ 3 ամիս Պ.ք.ի Թղթ.	ֆր.	23 15
» » » առևտ. »	»	23 17 1/2
» չէք	»	22 97 1/2
Վիեննա չէք	քուրօն	21 88
Պերլին չէք	մարք	18 64
Օտեսա չէք	ռուբլ	8 61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Օգս. 28		
Օսմ. Թռնս. Սէրի Բ.	Ա.Ո.	60 —
» » » Դ. բաց.	»	31 12
» » » Դ. գոց.	»	31 12
» » » Գ.	»	34 25
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 25
Եգիպտական միացեալ	»	104 75
Ալլոնի Երկաթուղի	»	15 —
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	90 37
Փոխառութիւն Գասաքա	»	87 50
» Հելլենական 1881	»	42 —
» » 1884	»	42 —
Մոնօբոլ	»	43 50
Պուլկ. Փոխառթ. 1888	»	89 —
» Նոր 1892	»	89 —
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 32
Թրանսվալ	»	4 37
Դրամազեղչ		3 —
ԲԱՐԻԶ, Օգս. 28		
Օսմ. Թռնս. Սէրի Դ. բաց.	Ա.Ո.	31 60
» » » Դ. գոց.	»	31 60
» » » Գ.	»	34 67
Ռումելիի Երկաթուղի	ֆր.	124 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	582 —
Օսմ. Մաքս. Նոր Փոխառ. 4%	»	476 —
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	97 50
Քրէտի Լիօնէ	»	1121 —
Պանք տը Բարի	»	1093 —
Սպանիական արտաքին	»	90 82
Իտալական Ռանթ	»	102 40
Թրանսվալ	»	110 —
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 150
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		3 —
ՊԵՐԼԻՆ, Օգս. 28		
Անատօլուի Երկ. պարտաթ.	մարք	102 70
» » բաժնթ. 60%	»	95 50
Ռումելիի Երկաթուղի	»	127 80
Օսմ. Թռնս. Սէրի Դ.	»	33 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 220
Դրամազեղչ		4 —
Զինարանի փոխառութիւն 1903		96 80
ՎԻԵՆՆԱ, Օգս. 28		
Փոխան. Բարիզի վրայ	քուրօն	95 09
» Լոնտոնի վրայ	»	239 20
Ռումելիի Երկաթուղի	»	117 20
Օսմ. Ռէժի	»	356 —
Դրամազեղչ		3 1/2

ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսօ Մ. Եղբարց յունական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն ճարտարարուեստական հսկայ գործարանը հիմնուած է 1840ին և փոխանցուած է իրենց հօրմէն։

1875 և 1888ի յունական արուեստահանդէսը, 1889ի Բարիզի, 1894ի Շիքակոյի ամերիկեան, 1895ի Պորտօի և 1900ի Բարիզի մեծ արուեստահանդէսները միաձայնութեամբ հաստատած են որ Պարպարէսօ Մ. Եղբարց ժառանգաբար պատրաստած քօնեաքը թէ՛ հին է թէ՛ ընտիր և ի հաստատութիւն՝ վարձատրած են պաշտօնական մրցանակներով։ Նոյնը կ'հաստատեն նաև մեծահռչակ բժիչկներու և քիմիագէտներու վկայութիւնք։

Պարպարէսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած ուրիչ բազմաթիւ վկայագրերը աւելորդ է թուել, քանի որ հանրածանօթ է այն և սպառումը՝ առաջին ստորճանի մրցակիցներուն նախանձը գրգռելու չափ։

Մենաչնորհ-) Արծաթ Խաչ Ս. Փրկչ
հալ պատիւ) Հայրենիկ արքայական
) տան Ն. Վեհ. Ցունաստանի
) Թագաւորին.

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել Առ Պ. ԱԹԱՆԱՍ Ս. ՔԱԼՕՆԻՐԻՍ.

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ 25—13

Կ. Պոլիս. Կալաթա

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ **ՀՈՆԿՐՈՒԱԶ** ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857 ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՍԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐԱՆՔ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐԱՆՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ.

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ զեղչեալ գումարներով ու անվրէպ գիներով. —ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի կէպ վճարել. հաշիւներ՝ չափազանց մատակարարութեամբ և երկրորդական առաւել արտօնել, որպէս նաեւ զուգակցեալ դրամոյթի ու մանկ տղայոց դրամագլխի կազմութեան, և ցման գանձելի ապահովութիւնները։

ԿԱՐԺԷ ՈՐԵՒԷ ԱՒԵԼԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ Կ'ՓՆՏՌՈՒԻՆ.

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԴԱՆԻ
ՊՈԼԻՍ ՊԱՌՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

ԱԶԴ.—Սկիւտարի Հայ Աւետարանականներու երկսեռ վարժարանը պիտի բացուի Սեպտ. 1ին (Ը. Ե.) Առաքելական Հայուհեաց Բարձր. Վարժարանի ընթացաւարտ փորձառու Օրիորդի մը հսկողութեան տակ։ Անոր կցուած է ծիլարկու Մանկապարտէզ մը Իզմիրի մանկապարտիզպանուհի պատրաստող վարժարանէն վկայեալ և մինչինկներու հետ վարուելու և զանոնք սիրաշահելու եղանակը գիտցող քաջավարժ Օրիորդի մը խնամքին տակ։ Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Գրիգոր Էֆ. Շահնազարեանի, Թիւ 10, Պալըզ Համամ, և կամ անոր բնակարանը, Պաղլար պաշը, Սկիւտար։ 3—2

ԳԱՏԸՔԻՒՂԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ պիտի բացուի Սեպտ. 2ին (Ն. Տ.). Նորեկներու մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին Օգոստ. 29ին և 30ին (Ն. Տ.)։ Աշակերտներուն առողջութեան, ծարոյականի, կրթութեան ու դպրոցին կարգապահութեան վրայ խստիւ կ'հսկուի։ Ամսէ ամիս տղայոց ուսումնական յառաջդիմութեան ու բարի վարքի վիճակացոյցը պիտի ղրկուի ծնողաց։ Կ'աւանդուին Տաճկ., Հայ., Գաղղ., Գերման., Իտալ. և Անգլ. լեզուները։ Գաղղ. և Գերման. լեզուներուն գործնական մասը զօրացնելու համար, յատուկ գաղղիացի և գերմանացի հսկողներ կան դպրոցին մէջ։ Դպրոցին աշակերտներէն ուսմամբ ու բարի վարքով ընտիրներն ու արժանաւորները կ'անցնին Վենետիկի Մ. Ռափ. վարժարանը, ուր կրնան յաճախել Ակադեմիան ու բարձրագոյն վարժարանները, կամ կը ղրկուին Իտալիոյ և ուրիշ Համալսարաններ։ Առաջիկայ (1903—4) տարւոյն համար ծրիավարժներու թիւը լրացած է։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 25 օսմ. ոսկի։ 10—3

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա Սուրբ—Թերզի ճօլու, Թիւ 4 (Թօքաթլեան արհեստի գինետան քովը)։

Կ'ԴԱՐՄԱՆԷ ամէն տեսակ ակռայի եւ լինտի հիւանդութիւնները փտած ակռաները ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով, քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կ'լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու պայմանաւ։

ԲՈՒՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ Ոսկիէ, բլաթինէ և քաուչուքի վրայ Նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կ'պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կ'գետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռոններ»։

Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյայտացած արմատները կ'հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9էն 5 (Ը. Ե.), Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։ 30—10

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

ԶԱՐԳ ՏԱՐՍՈՒՇԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական և քաղաքական կրթութիւն մը։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (Corps enseignant) որ կ'բաղկանայ Մխիթարեաններէ և փորձառու աշխարհական ուսուցիչներէ, պիտի կազմեն այս տարի 24 հոգի։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջագիրը, որ կ'համապատասխանէ գերմանական բէալական դպրոցին (Realschule) յառաջագրին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան չատ դիւրութեամբ և առանց քննութեան Եւրոպայի ո և է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Զուիցերիա են.) և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ Տճկ., Հայ., Գաղղ., Գերմ. և Անգլ. (վերջին 2 տարիները։) Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս սորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, և էրէնց վրայ պէտք հսկեն Գաղղիացի Մոբէշներ, որոնք յատկապէս բերել տրուած Ֆրանսայէն Բաղէշին։ Այս տարի 5 պիտի ըլլայ սանից թիւը։ Ամէն ամիս ծնողաց կ'ղրկուի համեմատական ամսացոյց մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը են.։ Վարժարանս կ'ունուի ընդարձակ ծառաստանը պարտէզի մը մէջ. ունի իր յատուկ բժիշկն ու իր դեղարանը։ 1903—1904 դպրոցական տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 1/14 Բշ. օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին Օգոստ. ամսուն 29ին և 30ին, իսկ դասերը կ'սկսին կանոնաւորապէս Դշ. օրը՝ Սեպտ. 2ին։ Հրատարակուած է վարժարանիս 5րդ տեղեկագիրը։ Վարժարանիս Նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը թող դիմէ վարժարանի վարչութեան Բշ., Ուրբ., և Շաբ. օրերը։ Թոշակ տարեկան ամենայն ծախիւք Լ. Օ.

		գիշերօթիկներու համար	30
»	»	կիսագիշերօթիկներու	» 20
»	»	արտաքիններու	» 10

Վարիչ
Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Վ. ՄԵՆԷՎԻՇԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. GABRIEL Dr. MÉNÉVICHIAN
14—6 Constantinople, Pancaldi

ԳԱՒԱՌԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻ մեր բաժանորդներուն կ'յիշեցնենք թէ ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ համար երկու դրշ.ի նամակի թուղթ անհրաժեշտ է։ Այս թէ ոչ, հին հասցէին ԱՆՓՈՓՈԽ Կ'ՄՆԱՅ։

ՁԷՅԹՈՒՆՏ ԲԱԹԷՆԹ ԻՆՎԷՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖ

ՕՍՄ. ԳԱՆՔԱՅԻ ՆՍԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ

Ուղղուած Ձէյթունս Բաթէնթ էնտ Լիք Ընկերութեան
Պարոններ,
Մեծ հաճոյքով ձեզ կ'ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատուած ձեր դրամարկղի անհատները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ բսել թէ այն ճշգրտութիւնն որով հասուստատուած են այդ դրամարկղի անհատները, համապատասխանած են ակնկալութեան ղրքոնն մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։
ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս
Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պետքայի, դրամարկղի անհատներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սմիւռնի և Մանչեսթրի ։ էր։

ԵՕՍԴ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԱԼԼԷԱՅԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եօսդ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յանձնուած է։ Սրբոյն անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 Մե. ՔԵՆԱՑԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եօսդ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ բնաւ Ասիոյ անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եօսդ գրելու մեքենան ամենէն ընտիրն է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։

WESTERN ASSURANCE COMPANY
ՈՒԷՍՏԸՐՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ԹՈՐՈՆԹՕ ԵՒ Ի ԼՈՆՏՈՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851 ԻՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՑԱՏՈՒԿ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎԸ

Գանձատուն գրամ եւ աւելիկան հաւաքք Անգլ. Ոսկի	1,250,000
Հիմնուելէն ի վեր հատուցած Փլասներ Անգլ. Ոսկի	6,000,000

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ Ի ԼՈՆՏՈՆ
ԱՊԼՐՏԻՆԻ ԿՈՄՍ G. C. M. G. (Նախագահ)
ՍԸՐ ՃՈՆ ՔԷՆՆԷՈՒԷՅ Bart. M. P.
ՄՐ. ՃԷՅՄՍ ՍԹԻՎԸՆՍԸՆ. (Նախագահ և Ընդ. Լոնտոն)
Ուէսթըրն Ընկերութիւնը՝
1° Հրդեհի դէմ ամէն տեսակ գործեր կ'ապահովագրէ ամենեց բարեխառն պայմաններով։
2° Վնասները անդամոյն վրայ կ'հատուցանէ անմիջական առատաձեռնութեամբ.
3° Իր վճարելու դրամագլխին ճոխութիւնն ի վիճակի է անգլ. ամեն հաճախ ընկերութեանց հաւասարագոյն եւս ասնորհնեցներ ապահովագրելու։
Ընկերութեան դրամատունն է Պանք օֆ Սքոթլէնտ Լոնտոն
Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասամ Քամեըրճը օղլու
Ե. Գ. Գաւառներուն մէջ Գործակալներ կ'փնտռուին։

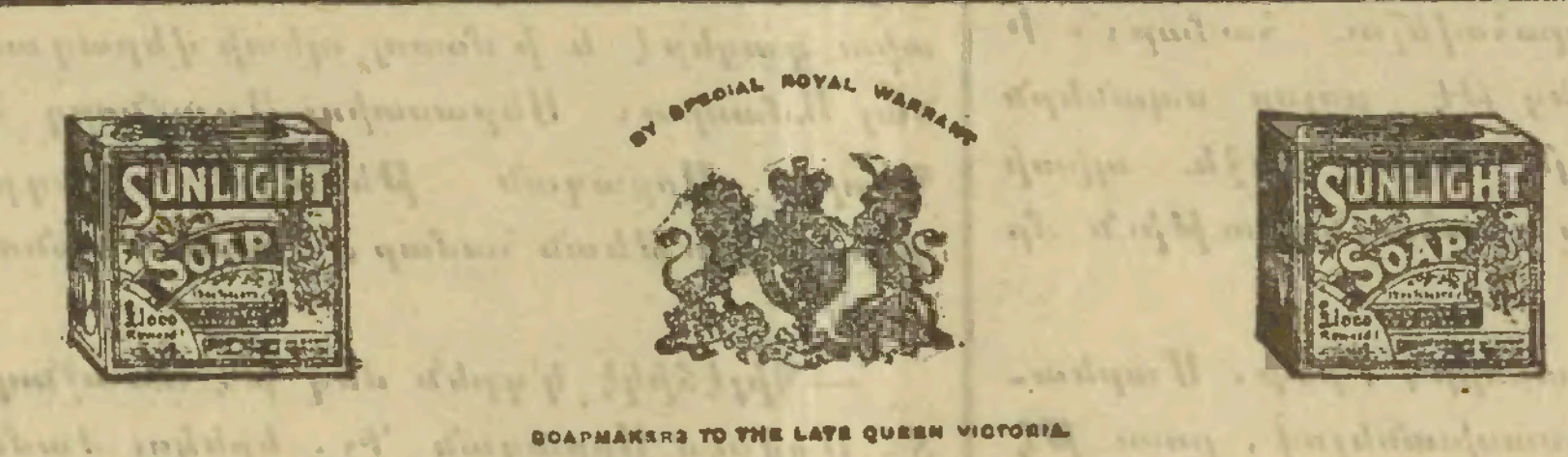
ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 Դեկտեմբերին	Ֆր. 191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիրներէ և տոկոսներէ, 1900 Դեկտ. 31էն	» 32,467,172
Վճարումներ՝ բաժնետէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձներու, եւ. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի ամբողջ տարին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է որ կ'ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ Ալեքսանդր խան և Մէյմէնէճի խան, թիւ 8.

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. 1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Դրամագլուխ 1,500,000 Անգլ. ոսկի	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. 1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Դրամագլուխ 2,000,000 Անգլ. ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալք ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան Պոլիս,

Եւրոպէ ելլի պէր խարէ իլէ չամաշուրլարընը եըգամագ վէ կիւզէլճէ մուհաֆազա իթմէք արզու իտէնլէր
ՍՈՒՆԼԱՅԹ (SUNLIGHT)
ՍԱՊՈՆԸՆԸ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԹՄԵԼԻՏԻՐԼԱՐ.
Իշպու սապօն եալընըզ չամաշուր եըգամագ իչիւն գուլլանըլըպ, չամաշուրլարը ասլա բոզմայանտըգ վէ Ֆըվգէլատէ գօլայլըգլա քիրլէրի չըգարըպ գար կիպի պէյազ իտէր.
27

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1903 Օգոստ. 1ին քաշուած Բումէլի Երկաթուղիի պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կ'ծանուցուի թէ իրենց շահած պարգեւներն և ամորթիսմանները 58% հաշուով պիտի վճարուին 1903 Սեպտ. 1ին (Ն. Տ)։ Այս անգամ իրենց չվճարուած պարգեւի մը, և անցեալ Ապրիլ 1ի և Յունիս 1ի վիճակահանութիւններէն չահող պարտաթուղթերու համար տրուած վկայագիրները չեղեալ պիտի նկատուին, որովհետեւ Օսմ. Կայս. կառավարութեան եւ Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդին միջեւ իրաւարարութեամբ որոշուած տոկոսի սակին բարձրացումը զօրութիւն չունի Մարտ 1էն սկսեալ։ Այս վկայագիրը որով իրաւունք կ'ունենային պատահական յաւելուածական գումարի
Կ. Պոլիս, 11 Օգոստ. 1903 10—3

* * *

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտուց Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կ'ծանուցանէ Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանի աշակերտներուն թէ նոյն հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 1/14 երկուշաբթի, և դասերը պիտի սկսին նոյն օրը։ Հետեւաբար առաջին և երկրորդ դասարանի աշակերտները կ'հրաւիրուին նոյն թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մէջ։
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
24/6 Օգոստ. 1903 15—5

* * *

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կ'ծանուցանէ 4% Բրիորիթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ 1890 Ապրիլ 15/27ի կայս. հրովարտակին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, ընծայուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրօնները որք գանձուած չեն իրենց պայմանաժամէն մինչեւ վեց տարի։ Հետեւաբար Համրային Պարտուց Սնտուկէն պիտի ջնջուած պարտաթուղթերուն 14 թիւ կտրօնները, որոց պայմանաժամը կ'սկսի 1897 Սեպտ. 1/13ին, եթէ չգանձուին մինչեւ 31/13 Սեպտեմբեր 1903։ 16—11

* *

Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կ'ծանուցանէ համր. պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ 1881 Դեկտ. 8/20ի կայս. հրովարտակին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրօններն որք գանձուած չեն իրենց պայմանաժամէն մինչեւ վեց տարի։ Հետեւաբար 1897 Սեպտ. 1/13 պայմանաժամով 28 թիւ կտրօններն Համր. Պարտուց Վարչութեան պիտի մնան, եթէ չգանձուին մինչեւ 31/13 Սեպտեմբեր 1903 16—11

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՀԱՅՐԻԿԵԱՆ
Տարրական Աշակերտ

Մինչեւ այսօր հրատարակուած աշխարհագրութեան դասագրքերէն մեծ մասով տարբեր ուղղութեամբ յօրինուած և հետազօտական ու չահեկան ընթերցումներով համեմուած այս գրքոյկը կ'յուսացուի թէ աշակերտներուն սիրելի դառնայ։
ԳԻՆ 3½ ՂՐՇ. —%20 ԶԵՂՉ
Կեդրոնատեղին, Մեծ—Շուկայ Սըրա—Օտալար Խան, փորագրիչ Գրիգոր Խոսկանց, Թիւ 26. 10—10

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (139)

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՓՈՂՈՑԻ ԵՐԳՉՈՒՀԻՆ

Բ. ՄԱՍ. —ՄԱՅՐ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԼԹ

Լէա Կօշէ կատարելապէս ճանչցած էր Բաուքալը։ Ան երիտասարդն էր որուն հանդիպած էր Բոլանժի ծառուղին, երբ անիկա զինք կ'հալածէր, և հազիւ կըրցած էր ձեռքէն ազատիլ։ Նշանադրատ Աստնին սրահին մէջ իր քով նստող այս երիտասարդին դէմքն իր յիշողութեան մէջ ամրապէս քանդակուած ըլլալով, կասկածելի չէր որ մոռնար զայն։ Այդ դէմքին յանկարծական երեւումը զինեստն աւազակներուն խումբէն՝ սարսուռ պատճառեց իրեն։—Ինչո՞ւ հոս է, զիս կ'լրտեսէ և զինքը տեսնելս նշմարելուն պէս կ'քաշուի, հարցուց ինքնիրեն։ Իմ հոս ներկայութեանս չարժառիթը կ'գուշակէ՞ արդեօք։

Պահ մը խորհելէ ետքը հանդարտեցաւ։ —Խենդ եմ ինչ եմ, մրմռաց։ Դիպուածական բան մ'է և ոչ ուրիշ բան։ Ո՛վ կրնայ գիտնալ թէ ինչ կ'անցնի մտքէս։ Ո՛վ կրնայ գուշակել նպատակս։ Այս մարդը տեսաւ զիս։ Լա՞։ Ցետո՞յ։ Կրցա՞ւ ճանչնալ զիս այն կաղ կինը զոր հալածեց։ Անկարելի է։ Այո՛, դիպուածական բան է։ Ակնարկ մը կ'ձգէր այս խանութին մէջ. թերեւս մէկը փնտռելով։ Իր հետաքրքրութիւնը գոհացնելէ ետքը քաշուեցաւ գնաց։ Ասկէ պարզ ինչ կայ։ Շատ երիտասարդ ըլլալուն համար չեմ կարծեր որ ոստիկան եղած ըլլայ։ Եւ յետոյ, նախազգուշութիւններս ձեռք առած եմ։ Ասկից զատ, եթէ ո՛ և է կերպով իմ ճամբաս արգիլելու դժբախտութիւնն ունենայ, իրեն գէշ կ'ըլլայ։

Սրահը քիչ քիչ կ'պարպուէր։ Լէա Կօշէ վճարեց և դուրս ելաւ։ Դրան սեմին վրայ կեցաւ և արագ ակնարկ մը ձգեց չորս դին։ Մարդ մարդասանք չը տեսաւ։ Կատարելապէս ապահովուելով, Բանալի ծառուղին ուղղուեցաւ։ Հազիւ 50 քայլ չափ առած, կեցաւ։ Բայլերու ձայն լսած էր իր ետեւէն։ Կասկածներն արթնցած ըլլալով զինեստան ապակիներուն ետեւէն նայող տժգոյն դէմքին երեւման վրայ, թշուառական կինն խոկոյն հնթարկուեցաւ մտատանջութեան, որուն յաղթած ըլլալ կ'կարծէր։ Կիսովին գլուխը դարձնելով, ակնարկ մը ձգեց ետին։ Ծառուղին եզերուած էր մայթերով և տեղ տեղ կ'լուսաւորուէր լապտերներէն։ Բաուքալ, Լէայի կանգ առնելը տեսնելով, ինք ալ կեցած էր լապտերէ մը երկու քայլ հեռու։ Դէմքը լոյսին մէջ կ'գտնուէր։ Լէա ճանչցաւ զայն։—Ա՛հ, բսաւ ակռաները սեղմելով, տարակոյս չկայ որ այս մարդն իմ ետեւէս ինկած է։ Ինչ կ'նշանակէ այս հետապնդումը։

Երիտասարդ երգիչն անցաւ խճուղիէն և միւս մայթին վրայ գնաց։—Կ'փորձէ յայտնի չըլլալ, շարունակեց Ժերմէնի ամուսինը։ Եթէ իրօք զիս հետապնդէ, ուզած տեղս պիտի տանիմ, և այն ատեն, այո՛, իրեն գէշ պիտի ըլլայ։

Մինչ Լէա այս վերջին չարաչուք խօսքերը կ'մրմռար, դէմքն անգթութեան անհուն արտայայտութիւն մը կ'առնէր։ Ճամբան շարունակեց առանց քայլերը փութացնելու։ Բաուքալ սկսաւ երգ մը սուլել չրթներուն ծայրովը։—Սուլէ՛, աղուոր սարեակ, բսաւ Լէա։ Հիմակ ուրիշ կերպով մ'ալ սուլել պիտի տամ քեզ եթէ շարունակես զիս հետապնդել։

Երիտասարդը Լէայի քայլերուն վրայ կ'չափէր իր քայլերը։ Անիկա ո՛ւր որ կ'երթար, ինք ալ ետեւէն կ'երթար։ Կ'ուզէր գիտնալ թէ ինչ էին ծրագիրներն այս կնոջ որ գիշեր ատեն Բարիզի չրջաններուն ամայի փողոցները կ'թափառէր, զգեստը փոխելով։ Համբերութեամբ միայն պիտի կրնար այս հանելուկին լուծումը գտնել։ Կրցածին չափ կ'մեղմացնէր քայլերուն ձայնը, բայց Լէա արտաքոյ կարգի սուր լսողութիւն մ'ունէր, և մինչ կը լսէր։ Մառուղիին ամէնէն բարձր կէտին հասնելէ ետքը, իջաւ Մաանի քարափը տանող ճամբէն, ինքնիրեն բսելով միեւնոյն անհուն արտայայտութեամբ.—Եթէ զիս կ'հետապնդէ, իրեն գէշ պիտի ըլլայ։

Բայլերը փութացնելով, հասաւ այն քարափին որ Ժուէնվիլի կամուրջին կ'յանգի։ Բաուքալ միեւնոյն ուղղութիւնը բռնեց։ Լէա Կօշէ այլ եւս չէր կրնար տարակուսիլ։ Իր կասկածներն ստուգութեան կ'փոխուէին։ Կամուրջն հասնելով, կարծես Մաանն գետին վրայէն անցնելու համար սկսաւ յառաջանալ։ Գիշերը մութ էր։ Կազի կտուցները զողդողուն նշոյլներ միայն կ'արձակէին կամուրջին վրայ։ Անցորդ չկար։ Լռութիւնը կատարեալ էր մենութեան չափ։ Ցանկարծ Լէա ձախ կողմը չեղեցաւ և իջաւ այն քարէ սանդուղէն որ Մաանի գարափը կը հանէ։ Վերջին աստիճանին վրայ կ'կանգնէր երբ Բաուքալ երեւցաւ սանդուղին գլուխը։ Ժերմէնի ամուսնոյն վայրկեան մ'իսկ չվարանեցաւ։—Եթէ ձգեմ որ աւելի հետապնդէ զիս, ամէն բան կորսուած է, մտածեց։

Զեռքը գրպանը տարաւ և դանակն հանեց։ Դիւային գաղափար մը ծնունդ առած էր ուղեղին մէջ, յիշեցնելով իրեն այն կամարն որուն տակ, Մարկրիդ Վէրնոնի տունէն մեկնելէ ետքը, Դթուղթեան Բրոյ զգեստը փոխած էր։ Կիսովին քանդուած դուռ մը ազատ անցք կուտար։ Հոն տանելու էր մարդը։ Ուստի դէպ այն կամարն ուղղուեցաւ։ Բաուքալ, սանդուղին քարէ բազրիքին կրթնած, ակնարկով կ'հետեւէր անոր չարժումներուն։

Խ

Երիտասարդ երգիչը չէր գիտեր որ մուտքին դիմացի կողմը պատ մը կար որ կ'գոցէր կամարը։—Հոնկէ պիտի փախչի՞ արդեօք, մրմռաց մտատանջութեամբ։

Արագ արագ իջնելով սանդուղէն, Լէայի բռնած ճամբէն գնաց և կիսաբաց դռնէն ներս մտաւ մութ կամարին տակ։ Հազիւ թէ երկու քայլ առած էր, զինեալ բազուկ մը իջաւ իր վրայ և դանակի հարուած մը կերաւ կուրծքին։ Ճիչ մը, տրտունջ մը չարձակեց, և ձանգուածի մը պէս ինկաւ քարերուն վրայ։ Բանի մը վայրկեան մահահանգոյն լռութիւն մը տիրեց այս չարաչուք կամարին տակ։ Լէա, արիւնոտ դանակ ի ձեռին, աչքերը մութին, բերանը կծկուած, մտիկ կ'ընէր անձկութեամբ՝ տեսնելու համար թէ հառաչ մը կամ հոնչիւն մը կ'ելնէ՞ր արդեօք իր վարկած մարդուն չրթներէն։ Բան մը չլսեց։—Սրտին զարկի, բսաւ ինքնիրեն։ Ամէն բան վերջացաւ։ Իրեն գէշ եղաւ։ Ինչո՞ւ կ'հետապնդէր զիս։ Ես իմ զաւկիս համար կ'աշխատիմ....։

Թուխ չրջազգեստին մէկ ծալքովը սրբեց արիւնաշաղախ դանակը զոր գըրպանը դրաւ, և յետոյ կամարէն դուրս ելաւ, մտաւ այն ճամբան որ կամուրջին պատերը կ'եզերէր և ուղղուեցաւ դէպ ի ծառուղին որ հիմա բոլորովին ամայի էր և կ'տանէր Մարկրիդ Վէրնոնի ամարանոցը։ Լէա Կօշէ կ'քալէր արագ արագ, ջղաձգօրէն, գրգռուելով այն անակնկալ ոճրէն զոր գործած էր, բայց ո՛ և է խղճահարութիւն ցոյց չտալով։ Անձանօթ որդւոյն համար զգացած իր մայրական սէրն ամէն բան կ'արդարացնէր, կ'օրինաւորէր իր աչքին։ Իր նպատակակէտին հասնելու պահուն քայլերը մեղմացուց, չունչ առաւ և ամարանոցին մօտեցաւ։ Վարագոյրներուն ծակերէն լոյսի ճառագայթներ կ'մաղուէին։ Ներսէն ձայներ լսել կարծեց։ Ականջ տուաւ։ Էրիկ մարդու ձայն մը, դաշնակին ընկերակցութեամբ, օպերայի եղանակ մը կ'երգէր։—Հոն է, մրմռաց Ժերմէնի ամուսինը վայրագ բերանաճեղքով մը։ Զեռքէս պիտի չազատի։

Վստահ ըլլալով որ որոշեալ ատենին իր զոհը պիտի գար իր հարուածներն ընդունիլ, հեռացաւ ամարանոցէն և հորիզոն քայլի չափ գնաց այն ճամբուն վրայ ուրկէ Տանիէլ Ֆօնդէն պիտի անցնէր կայարան երթալու համար։ Կարծենք ըսինք որ այս ճամբան կ'անցնէր թափուր հողերէ, տեղ տեղ ծակուած վանդակներով չըջապատեալ, որոց տակ կ'աճէին տերեւախիտ թուփերն և եզերքը տնկուած ծառերուն ոստերը։ Լէա կանգ առաւ միւսներէն աւելի խիտ թուփի մ'առջեւ և կծկուեցաւ ծունգի գալով, ճիշտ էգ վագրի մը պէս որ կ'պատրաստուի ոստնուլ երբ որսին հոտը կ'առնէ։ Անկարելի էր իր ներկայութիւնը կռահել։ Բուռն հովը, արեւմուտքէն յանկարծ հարաւ ցատկելով, մինչեւ իրեն կ'բերէր ամարանոցին երաժշտութեան տկար ձայները։ Նուագը դադրեցաւ, և գրեթէ միեւնոյն ատեն լռեցաւ ամէնէն մօտ եկեղեցւոյն ժամացոյցին զարնելը։ Բաուքալի մայրը 11 համրեց։—Ժամ 11, բսաւ ինքնիրեն։ Հիմա կ'մեկնի։

Բարիզի վերջին կառախումբը, որ Պրի Բօնդ Ռօպէրէն կուգայ, ժամ 11.42ին կանգ կ'առնէր Ժուէնվիլի կայարանը։ Տանիէլ Ֆօնդէն միշտ այս կառախմբով կ'մեկնէր։ 2—3 վայրկեաններ անցան։ Գիշերուան խոր լռութեան մէջ, Լէա, ուշադրութիւնը լարած, լսեց բացուող դրան մը տկար ձայնն և յետոյ մրմունջ մը։ Դուռը դարձուց ամարանոցին կողմն և գրեթէ անթափանց խաւարին մէջէն տարտամ կերպով նշմարեց երկու ղիմաստուերներ։ Մարկրիդ, ըստ սովորութեան, քանի մը վայրկեան չափ կ'ընկերանար իր մտերմին։ Շատ չքչած՝ կանգ առին և հակառակ հեռաւորութեան որ զանոնք կ'բաժնէր իրմէ, Լէա կրցաւ լսել փոխանակուած սա խօսքերը.—Օդը խոնաւ է, բարեկամուհիս, և գլուխդ բաց է։ Աւելի հեռուն մ'գար, պաղ կ'առնես։ Շուտով տուն դարձիր։
—Այդպէ՞ս կ'ուզես։
—Կ'խնդրեմ։
—Կ'հնազանդիմ ուրեմն. Կիրակի կը տեսնուինք, չէ՞։
—Այո՛, կիրակի։
—Ի տեսութիւն, բարեկամս։
—Ի տեսութիւն, և գիշեր բարի։

Այս խօսքերուն յաջորդեցին ճամբոյրի մը, յետոյ քայլերու ձայնը, և ամարանոցին դրան գոցուիլը։ Այս միջոցին Լէա ճամբուն մէջտեղ լոյս մը նշմարեց։ Ինչ կ'նշանակէր սա։ Վախցաւ, բայց իսկոյն ապահովուեցաւ։ Տանիէլ Ֆօնդէնն էր որ ճամբան չարունակելէ առաջ սիկառ մը կը վառէր։ Երկու երեք ումպ առաւ, լուցկին նետեց և սկսաւ քալել հետեւելով մայթին որուն եզերքը կեցած կ'լրտեսէր թշուառական կինը, կծկուած ձեռքին մէջ սեղմելով դանակն որով զարկած էր Բաուքալի։

(Շար.) Թարգմ. Փ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ